

LATVIJAS BANKA

LATVIJAS BANKAS 2019. GADA FINANŠU PĀRSKATI
NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS LATVIJAS BANKAS PADOMEI

SATURS

Bilance	3
Peļņas un zaudējumu aprēķins	5
Kopējās atzītās peļņas un zaudējumu pārskats	6
Finanšu pārskatu skaidrojumi	7
Neatkarīgu revidentu ziņojums Latvijas Bankas padomei	46

SAĪSINĀJUMI

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
ECB	Eiropas Centrālā banka
ECBS	Eiropas Centrālo banku sistēma
EK	Eiropas Komisija
ES	Eiropas Savienība
FKTK	Finanšu un kapitāla tirgus komisija
IIN	iedzīvotāju ienākuma nodoklis
ITRMO	ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperācijas (<i>targeted longer-term refinancing operations</i>)
NCB	nacionālā centrālā banka
NĪN	nekustamā īpašuma nodoklis
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (<i>Organisation for Economic Co-operation and Development</i>)
PVN	pievienotās vērtības nodoklis
SDR	Speciālās aizņēmuma tiesības (<i>Special Drawing Rights</i>)
SIA	sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SN	solidaritātes nodoklis
SNB	Starptautisko norēķinu banka (<i>Bank for International Settlements</i>)
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds
VSAIP	"Valsts sektora aktīvu iegādes programma"
VSAOI	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

BILANCE

(gada beigās; tūkst. eiro)

	Skaid- rojums ¹	2019	2018
AKTĪVI			
Zelts un zeltā izteiktās prasības	6.	289 043	239 195
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	7.	3 688 972	3 566 027
Prasības pret Starptautisko Valūtas fondu		149 082	146 833
Atlikumi kredītiestādēs un ieguldījumi vērtspapīros, ārējie aizdevumi un citi ārējie aktīvi		3 539 890	3 419 194
Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	8.	460 415	326 308
Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	9.	90 139	101 837
Eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā izsniegtie aizdevumi eiro	10.	12 250	38 750
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas		12 250	38 750
Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	11.	8	488
Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro	12.	8 721 137	8 813 038
Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri		7 636 472	7 423 080
Pārējie vērtspapīri		1 084 665	1 389 958
Eirosistēmas iekšējās prasības	13.	5 277 483	4 952 780
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā		114 108	115 082
Prasības par Eiropas Centrālajai bankai nodotajām ārējām rezervēm		158 264	163 480
Pārējās prasības Eurosistēmā		5 005 111	4 674 218
Pārējie aktīvi	14.	206 062	208 724
KOPĀ AKTĪVI		18 745 509	18 247 147

¹ No 7. lappuses līdz 45. lappusei sniegtie skaidrojumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

(turpinājums)

(gada beigās; tūkst. eiro)

	Skaid- rojums	2019	2018
PASĪVI			
Banknotes apgrozībā	15.	4 666 799	4 536 729
Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	16.	5 660 676	5 050 101
Pieprasījuma noguldījumu konti (ietverot obligāto rezervju sistēmu)		5 660 676	5 050 101
Pārējās saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	17.	11 871	13 847
Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem	18.	1 506 709	1 449 237
Saistības pret valdību		442 044	129 113
Pārējās saistības		1 064 665	1 320 124
Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	19.	307 239	16 524
Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	20.	153 351	150 535
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	21.	1 642 368	115 284
Eirosistēmas iekšējās saistības	13.	3 833 540	6 212 645
Saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem un nacionālo centrālo banku korespondentkontiem (neto)		3 826 452	6 212 645
Pārējās saistības Eurosistēmā		7 088	–
Pārējās saistības	22.	329 326	251 877
Kapitāls un rezerves	23.	633 630	450 368
KOPĀ PASĪVI		18 745 509	18 247 147

PELŅAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINS

(tūkst. eiro)

	Skaid- rojums	2019	2018
Tīrie procentu ienākumi	33.	95 946	79 494
Procentu ienākumi		198 804	180 907
Procentu izdevumi		-102 858	-101 413
Finanšu operāciju, pārvērtēšanas rezultāta atzīšanas peļņas un zaudējumu aprēķinā un uzkrājumu finanšu riskiem tīrais rezultāts		-37 821	-42 387
Realizētie finanšu operāciju guvumi vai zaudējumi	34.	46 253	-49 690
Finanšu aktīvu un pozīciju pārvērtēšanas rezultāta atzīšana peļņas un zaudējumu aprēķinā	23., 35.	-3 856	-47 903
Uzkrājumi tirgus riskam un kredītriskam	36.	-80 218	55 206
Tīrie komisijas maksas izdevumi		-3 607	-2 783
Komisijas maksas ienākumi		811	644
Komisijas maksas izdevumi		-4 418	-3 427
Ienākumi no kapitāla vērtspapīriem un līdzdalības kapitālā	37.	14 884	6 922
Tīrais monetāro ienākumu pārdales rezultāts	38.	-6 801	122
Citi bankas darbības ienākumi	39.	1 300	9 270
TĪRIE IENĀKUMI		63 901	50 638
Darba samaksa	40.	-17 660	-17 515
Sociālās apdrošināšanas izdevumi un solidaritātes nodoklis	40.	-3 941	-4 031
Naudas zīmju iegādes izdevumi	41.	-1 791	-2 104
Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo aktīvu amortizācija	14.	-4 129	-4 189
Pārējie bankas darbības izdevumi	42.	-9 225	-8 233
PĀRSKATA GADA PEĻŅA		27 155	14 566

KOPĒJĀS ATZĪTĀS PEĻNAS UN ZAUDĒJUMU PĀRSKATS

(tūkst. eiro)

	Skaid- rojums	2019	2018
Pārskata gada peļņa		27 155	14 566
Pārvērtēšana	23.	169 433	-26 962
Uzkrātā pārvērtēšanas rezultāta realizēšana	23.	-6 986	-10 139
Finanšu aktīvu un pozīciju pārvērtēšanas rezultāta atzīšana peļņas un zaudējumu aprēķinā	23., 35.	3 856	47 903
Pārvērtēšanas konta pārmaiņas kopā	23.	166 303	10 802
KOPĀ		193 458	25 368

Latvijas Bankas valde 2020. gada 27. februārī apstiprināja šos finanšu pārskatus, kas sniegti no 3. lappuses līdz 45. lappusei.

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

Latvijas Bankas valdes priekšsēdētājs	Māris Kālis
Latvijas Bankas valdes priekšsēdētāja vietniece	Ilze Posuma
Latvijas Bankas valdes loceklis	Jānis Blūms
Latvijas Bankas valdes loceklis	Jānis Caune
Latvijas Bankas valdes loceklis	Harijs Ozols
Latvijas Bankas valdes loceklis	Raivo Vanags

FINANŠU PĀRSKATU SKAIDROJUMI

1. PAMATDARBĪBA

Latvijas Banka ir Latvijas Republikas centrālā banka un ECBS un Eirosistēmas dalībniece. Tā dibināta 1922. gada 19. septembrī (darbība atjaunota 1990. gadā). Latvijas Banka savā darbībā ievēro Latvijas Republikas un ES tiesību aktus, t.sk. ECB tiesību aktus atbilstoši Līgumam par Eiropas Savienības darbību un ECBS un ECB Statūtiem.

Saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" Latvijas Bankas galvenais mērķis ir saglabāt cenu stabilitāti. Latvijas Bankai ir šādi pamatuzdevumi:

- līdzdarboties Eirosistēmas monetārās politikas veidošanā un īstenošanā;
- pārvaldīt ārējās rezerves un pārējos finanšu ieguldījumus;
- nodrošināt skaidrās naudas apriti Latvijā un piedalīties skaidrās naudas aprites nodrošināšanā eiro zonā;
- līdzdarboties maksājumu sistēmu raitas darbības veicināšanā;
- sagatavot un publicēt statistisko informāciju, lai nodrošinātu Latvijas Bankas uzdevumu izpildi;
- sadarboties ar ECB, pārējo ES valstu un citu valstu centrālajām bankām un citām finanšu institūcijām;
- darboties kā Latvijas valdības finanšu aģentam un sniegt finanšu pakalpojumus citiem tirgus dalībniekiem;
- konsultēt Latvijas Republikas Saeimu un Ministru kabinetu monetārās politikas un citos ar Latvijas Bankas uzdevumu veikšanu saistītos jautājumos;
- uzturēt Kredītu reģistru;
- izsniegt Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā reģistrētajām juridiskajām personām, izņemot kredītiestādes, atļaujas (licences) ārvalstu valūtas skaidrās naudas pirkšanai un pārdošanai komercdarbības veidā;
- pildīt Valsts analīzes centra un Monētu valsts analīzes centra funkcijas, nodrošinot efektīvu naudas viltojumu analīzi.

Latvijas Banka neprasa un nepieņem norādījumus no Latvijas un citu ES valstu valdībām, ES institūcijām un citām nacionālajām, ārvalstu vai starptautiskajām institūcijām un to struktūrām. Latvijas Banka ir neatkarīga savu lēmumu pieņemšanā un to praktiskajā īstenošanā. Latvijas Bankas uzraudzību veic Latvijas Republikas Saeima.

Latvijas Banka savu darbību tās uzdevumu izpildes ietvaros galvenokārt finansē no finanšu ieguldījumu pārvaldīšanas un monetārās politikas operāciju ienākumiem.

Latvijas Bankas centrālais birojs atrodas K. Valdemāra ielā 2A, Rīgā. Skaidrās naudas glabāšanu, apstrādi un apriti Latvijas Banka nodrošina, izmantojot tās Rīgas filiāli. Turpinot darbības efektivitātes uzlabošanas pasākumus, t.sk. veicot Rīgas filiāles naudas apstrādes iekārtu modernizāciju un centralizējot skaidrās naudas aprites procesu, Latvijas Banka 2019. gadā pieņēma lēmumu 2020. gada 30. janvārī slēgt savu Liepājas filiāli, tajā nodrošinot klientu apkalpošanu līdz 2019. gada 30. decembrim.

2. NOZĪMĪGĀKIE GRĀMATVEDĪBAS PRINCIPI

Šajā skaidrojumā sniegts finanšu pārskatu sagatavošanā izmantoto nozīmīgāko Latvijas Bankas grāmatvedības principu īss apraksts.

2.1. Finanšu pārskatu sagatavošanas pamats

Finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar ECB 2016. gada 3. novembra Pamatnostādni par grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas tiesisko regulējumu Eiropas Centrālo banku sistēmā (pārstrādāta versija) (ECB/2016/34), Latvijas Bankas padomes kārtību "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politika" un likuma "Par Latvijas Banku" prasībām, kas nosaka finanšu pārskatu sagatavošanu.

2.2. Finanšu pārskatu posteņu novērtēšanas pamats

Finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar sākotnējo izmaksu grāmatvedības principu. Zelts, vērtspapīri (izņemot līdz termiņa beigām turētos parāda vērtspapīrus un monetārās politikas mērķiem turētos vērtspapīrus, kas novērtēti amortizēto izmaksu vērtībā), līdzdalība kapitālā (izņemot līdzdalību ECB kapitālā), biržā tirgotie valūtas maiņas nākotnes līgumi un atvasinātie procentu likmju finanšu instrumenti novērtēti patiesajā vērtībā. Biržā netirgotie valūtas maiņas nākotnes līgumi un valūtas mijmaiņas līgumi novērtēti saskaņā ar 2.15. skaidrojumā aprakstītajiem principiem, un šo līgumu uzskaites vērtības un patiesās vērtības salīdzinājums atspoguļots 5. skaidrojumā.

2.3. Finanšu aktīvu un finanšu saistību patiesā vērtība

Patiesā vērtība ir cena, par kādu novērtēšanas datumā iespējams pārdot finanšu aktīvu vai nodot finanšu saistības parastā darījumā starp tirgus dalībniekiem.

Finanšu instrumentu patieso vērtību Latvijas Banka nosaka, pamatojoties uz kotētajām cenām aktīvā tirgū, citiem finanšu tirgus informācijas avotiem vai diskontētajām naudas plūsmām. Diskontētās naudas plūsmas tiek aprēķinātas, pamatojoties uz kotētajām finanšu instrumentu tirgus cenām un naudas tirgus procentu likmēm. Patiesajā vērtībā novērtēto aktīvu, kā arī to finanšu instrumentu, kuri nav novērtēti patiesajā vērtībā, bet kuru aplēstā patiesā vērtībā atšķiras no to uzskaites vērtības, sadalījums, ņemot vērā patiesās vērtības noteikšanas hierarhiju, atspoguļots 5. skaidrojumā.

2.4. Ārvalstu valūtu un zelta novērtējums

Ārvalstu valūtu novērtēšanai Latvijas Banka piemēro ECB publicētos ārvalstu valūtu kursus. Zelta cenu nosaka, pamatojoties uz kotēto zelta tirgus cenu ASV dolāros un ECB publicēto ASV dolāra kursu attiecībā pret eiro. SDR kursu nosaka, pamatojoties uz SVF publicētajiem SDR valūtu groza svāriem un ECB publicētajiem attiecīgo valūtu kursiem.

Darījumi ārvalstu valūtās grāmatoti eiro pēc attiecīgās ārvalstu valūtas kursa darījuma dienā. Monetārie aktīvi un saistības ārvalstu valūtās izteikti eiro pēc attiecīgā ārvalstu valūtas kursa pārskata perioda beigās. Nemonetārie aktīvi un saistības, kas novērtēti sākotnējo vai amortizēto izmaksu vērtībā, izteikti eiro pēc attiecīgās ārvalstu valūtas kursa darījuma dienā.

Darījumus ārvalstu valūtās iekļauj kopējā attiecīgās valūtas pozīcijas aprēķinā. Darījumi ārvalstu valūtā, kuri samazina attiecīgo valūtas pozīciju, rada realizētos guvumus vai zaudējumus. Darījumu ārvalstu valūtās un ārvalstu valūtas pozīcijas pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātie guvumi vai zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā vai bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā ārvalstu valūtas pārvērtēšanas rezerve (pārvērtēšanas konts) saskaņā ar 2.23. skaidrojumā aprakstītajiem principiem. Šajā skaidrojumā un 2.23. skaidrojumā aprakstītie darījumu ārvalstu valūtās novērtējuma un uzskaites principi piemēroti arī zeltam.

Nozīmīgākie 2019. gada un 2018. gada beigās bilances sagatavošanā izmantotie ārvalstu valūtu kursi (valūtas vienības par 1 eiro) un zelta cena (eiro par Trojas unci) ir šādi.

	(gada beigās)		
	2019	2018	Pārmaiņas (%)
ASV dolārs (USD)	1.1234	1.1450	-1.9
Japānas jena (JPY)	121.94	125.85	-3.1
Kanādas dolārs (CAD)	1.4598	1.5605	-6.5
Lielbritānijas sterliņu mārciņa (GBP)	0.8508	0.89453	-4.9
Zelts (XAU)	1354.104	1120.961	20.8

2.5. Finanšu aktīvu un finanšu saistību atzīšana un atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīvi un finanšu saistības tiek atzīti bilancē tad, kad Latvijas Banka kļuvusi par attiecīgajā finanšu darījumā iesaistīto personu.

Finanšu aktīvu atzīšana tiek pārtraukta, kad beidzas vai ir nodotas līgumā noteiktās tiesības uz naudas plūsmām, kas izriet no attiecīgā finanšu aktīva. Tādējādi ar to saistītie riski un tiesības uz atlīdzību ir nodoti un Latvijas Banka nesaglabā kontroli pār aktīvu. Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta, kad attiecīgās saistības tiek dzēstas.

Finanšu aktīvu pirkšana vai pārdošana parastajā veidā tiek atzīta un atzīšana tiek pārtraukta norēķinu dienā.

2.6. Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaits

Finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitu veic un finanšu pārskatos tīro atlikumu uzrāda tikai tad, ja iepriekš noslēgts līgums par finanšu aktīvu un finanšu saistību ieskaitu un paredzēta vienlaicīga attiecīgo aktīvu atsavināšana un saistību dzēšana.

2.7. Aplēšu un pieņēmumu izmantošana

Finanšu pārskatu sagatavošanā veiktas aplēses un izdarīti pieņēmumi, kas ietekmē atsevišķu finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu, saistību un iespējamo saistību apjomu. Notikumi nākotnē var ietekmēt minētās aplēses un pieņēmumus. Šādu aplēšu un pieņēmumu maiņas ietekme tiek uzrādīta pārskata gada un turpmāko gadu, uz kuriem tā attiecas, finanšu pārskatos.

Finanšu pārskatu sagatavošanā veiktas šādas svarīgākās aplēses un izdarīti šādi pieņēmumi: attiecībā uz līdz termiņa beigām turēto parāda vērtspapīru novērtēšanas politiku (sk. 2.9. skaidrojumu), pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu lietderīgās lietošanas laiku (sk. 2.17. un 2.18. skaidrojumu), aktīvu vērtības samazināšanos (sk. 2.19. skaidrojumu), lata banknošu un monētu, kuras nav apmainītas pret eiro naudas zīmēm, apmaiņas iespējamību (sk. 2.20. skaidrojumu), kolekcijas monētu atpirkšanas iespējamību (sk. 2.21. skaidrojumu), uzkrājumiem tirgus riskam un kredītriskam (sk. 2.22. un 36. skaidrojumu), patiesās vērtības noteikšanas iedalījumu (sk. 5. skaidrojumu), SNB akciju novērtēšanas patiesajā vērtībā metodi (sk. 14.2. skaidrojumu) un sākotnējā pārvērtēšanas konta atlikuma daļas atzīšanas peļņas un zaudējumu aprēķinā metodi (sk. 23. skaidrojumu).

2.8. Zelts un zeltā izteiktās prasības

Zeltu bilancē uzrāda tā tirgus vērtībā saskaņā ar 2.4. skaidrojumā aprakstītajiem principiem.

Zelta mijmaiņas līgumus uzskaita kā līgumus par finanšu instrumentu pārdošanu ar atpirkšanu (sk. arī 2.11. un 2.15. skaidrojumu).

Zelta pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātie guvumi vai zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā vai bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā ārvalstu valūtas un zelta pārvērtēšanas rezerve saskaņā ar 2.23. skaidrojumā aprakstītajiem principiem.

2.9. Parāda vērtspapīri

Parāda vērtspapīri atspoguļoti bilancē to patiesajā vērtībā, izņemot līdz termiņa beigām turētos parāda vērtspapīrus un monetārās politikas mērķiem turētos vērtspapīrus, kas novērtēti amortizēto izmaksu vērtībā. Līdz termiņa beigām turētie vērtspapīri ir tādi vērtspapīri ar fiksētiem vai nosakāmiem maksājumiem un fiksētu termiņu, kurus Latvijas Bankai ir nolūks turēt līdz to termiņa beigām.

Vērtspapīru procenti, t.sk. prēmija un diskonts, atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi (sk. arī 2.24. skaidrojumu).

Parāda vērtspapīru darījumu un patiesajā vērtībā uzrādīto parāda vērtspapīru pārvērtēšanas rezultātā aprēķinātie guvumi vai zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā vai bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā vērtspapīru pārvērtēšanas rezerve saskaņā ar 2.23. skaidrojumā aprakstītajiem principiem.

2.10. Līgumi par vērtspapīru pirkšanu ar atpārdošanu

Līgumi par vērtspapīru pirkšanu ar atpārdošanu atspoguļoti kā finansēšanas darījumi. Vērtspapīri, kas nopirkti saskaņā ar līgumiem par vērtspapīru pirkšanu ar atpārdošanu, nav uzrādīti Latvijas Bankas bilancē. Vērtspapīru pirkšanas rezultātā samaksātie naudas līdzekļi uzrādīti Latvijas Bankas bilancē nominālvērtībā kā prasības pret vērtspapīru pārdevēju.

Vērtspapīru pirkšanas un atpārdošanas cenas starpība pakāpeniski atzīta peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi attiecīgā līguma darbības laikā.

2.11. Līgumi par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu

Līgumi par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu atspoguļoti kā finansēšanas darījumi. Vērtspapīri, kas pārdoti saskaņā ar līgumiem par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu, uzrādīti attiecīgajā Latvijas Bankas bilances postenī kopā ar pārējiem šajos darījumos neiesaistītajiem vērtspapīriem. Vērtspapīru pārdošanas rezultātā saņemtie naudas līdzekļi atspoguļoti bilancē nominālvērtībā kā saistības pret vērtspapīru pircēju.

Vērtspapīru pārdošanas un atpirkšanas cenas starpība pakāpeniski atzīta peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu izdevumi attiecīgā līguma darbības laikā.

2.12. Vērtspapīru aizdošanas darījumi

Vērtspapīri, kas aizdoti saskaņā ar automatizētās vērtspapīru aizdevumu programmas līgumiem, uzrādīti bilancē kopā ar pārējiem šajos darījumos neiesaistītajiem vērtspapīriem. Saņemtais nodrošinājums bilancē uzrādīts tikai tad, ja to veido Latvijas Bankas kontā ieskaitītu naudas līdzekļu ķīla.

Ienākumi par vērtspapīru aizdošanu atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi.

2.13. Aizdevumi kredītiestādēm, noguldījumi un tamlīdzīgas finanšu prasības un finanšu saistības

Aizdevumi kredītiestādēm, noguldījumi un tamlīdzīgas finanšu prasības un finanšu saistības bilancē uzrādīti nominālvērtībā.

2.14. Kapitāla vērtspapīri un līdzdalība kapitālā

Kapitāla vērtspapīri ietver Latvijas Bankas ieguldījumu pārvaldīšanas ietvaros veiktus ieguldījumus tirgojamās kapitāla instrumentos.

Līdzdalība kapitālā ietver Latvijas Bankas pastāvīgus ieguldījumus citu institūciju pašu kapitālā. Latvijas Bankai nevienā institūcijā nav kontroles vai būtiskas ietekmes, tāpēc līdzdalība kapitālā netiek uzskaitīta kā ieguldījums meitassabiedrībā vai asociētajā sabiedrībā.

Kapitāla vērtspapīri un līdzdalība kapitālā uzrādīti bilancē patiesajā vērtībā, izņemot līdzdalību ECB kapitālā, ko saskaņā ar ECB tiesību aktos par grāmatvedību un finanšu pārskatiem noteikto bilancē uzrāda sākotnējo izmaksu vērtībā.

Kapitāla vērtspapīru un līdzdalības kapitālā patiesās vērtības pārmaiņas atzītas bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā pārvērtēšanas rezerve.

2.15. Atvasinātie finanšu instrumenti

Latvijas Banka veic darījumus ar biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes līgumiem, valūtas, zelta un procentu likmju mijmaiņas līgumiem un biržā tirgotajiem procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes līgumiem, kuru līgumvērtība vai nosacītā vērtība uzrādīta ārpusbilances posteņos, izņemot zelta mijmaiņas līgumus, kurus uzskaita kā līgumus par zelta pārdošanu ar atpirkšanu un kuru ietvaros prasības un saistības uzrādītas Latvijas Bankas bilancē. Biržā netirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus un valūtas mijmaiņas līgumus darījuma dienā iekļauj kopējā attiecīgās valūtas pozīcijā saskaņā ar darījuma tagadnes kursu un uzrāda bilancē eiro saskaņā ar attiecīgās ārvalstu valūtas kursu pārskata perioda beigās. Pārējos atvasinātos finanšu instrumentus uzrāda bilancē patiesajā vērtībā.

Atvasināto finanšu instrumentu procenti, t.sk. biržā netirgoto valūtas maiņas nākotnes līgumu un valūtas mijmaiņas līgumu tagadnes un nākotnes procentu likmju starpība, atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā kā procentu ienākumi vai izdevumi attiecīgā līguma darbības laikā. Biržā tirgoto procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes līgumu, kā arī biržā netirgoto procentu likmju mijmaiņas līgumu patiesās vērtības pārmaiņu guvumi vai zaudējumi iekļauti peļņas un zaudējumu aprēķinā, ņemot vērā veikto norēķinu. Pārējo atvasināto finanšu instrumentu patiesās vērtības pārmaiņu guvumi vai zaudējumi ietverti peļņas un zaudējumu aprēķinā vai bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā pārvērtēšanas rezerve saskaņā ar 2.23. skaidrojuma aprakstītajiem principiem.

2.16. Uzkrātie procentu ienākumi un izdevumi

Uzkrātie procentu ienākumi un izdevumi uzrādīti bilancē pārējo aktīvu vai pārējo saistību posteņos.

2.17. Pamatlīdzekļi

Pamatlīdzekļi ir materiāli ilgtermiņa ieguldījumi, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par 1 gadu. Pamatlīdzekļu kapitalizācijas limits ir 150 eiro, izņemot nekustamā īpašuma uzlabojumu un pamatlīdzekļu daļu nomaiņas izmaksas, kurām Latvijas Bankas valde noteikusi augstāku kapitalizācijas limitu atkarībā no to nozīmīguma. Pamatlīdzekļi tiek izmantoti pakalpojumu sniegšanai, kā arī citu pamatlīdzekļu uzturēšanai un Latvijas Bankas darbības nodrošināšanai.

Pamatlīdzekļi uzrādīti bilancē sākotnējo izmaksu vērtībā, no kuras atskaitīts uzkrātais nolietojums un zaudējumi no vērtības samazināšanās, ja tāda konstatēta.

Nolietojumu aprēķina noteiktajā pamatlīdzekļa lietderīgās lietošanas laikā pēc lineārās metodes. Būvniecības vai sagatavošanas stadijā esošajiem pamatlīdzekļiem, zemei un mākslas priekšmetiem nolietojums netiek rēķināts. Ēkas un būves tiek uzskaitītas pa atsevišķiem komponentiem, un katram komponentam noteikts atšķirīgs lietderīgās lietošanas laiks.

2019. gadā pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiks netika mainīts. 2019. un 2018. gadā noteiktais pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiks bija šāds.

	(gados)	
	2019	2018
Ēkas un to sastāvdaļas, teritorijas labiekārtošana, t.sk.	5–100	5–100
ēku būvkonstrukcijas	100	100
ēku apdare, iekārtas un inženierkomunikācijas	5–20	5–20
Transportlīdzekļi	10–15	10–15
Telpu iekārtas un inventārs	5–25	5–25
Naudas apstrādes, pārbaudes un glabāšanas iekārtas	5–15	5–15
Dator tehnika un telekomunikāciju aparatūra	2–5	2–5
Pārējie pamatlīdzekļi	5–15	5–15

Saskaņā ar vispārpieņemtajiem risku ierobežojošo darījumu uzskaites principiem atsevišķu pamatlīdzekļu sākotnējo izmaksu vērtībā ietverts ar to izveidi saistīto valūtas risku ierobežojošo finanšu darījumu efektīvais rezultāts.

2.18. Nemateriālie aktīvi

Nemateriālie aktīvi ir nemateriāli ilgtermiņa ieguldījumi, kuru lietderīgās lietošanas laiks ir ilgāks par 1 gadu. Nemateriālo aktīvu kapitalizācijas limits ir 150 eiro. Nemateriālie aktīvi ietver programmatūru lietošanas tiesības un citas tiesības.

Nemateriālie aktīvi uzrādīti bilancē to sākotnējo izmaksu vērtībā, no kuras atskaitīta uzkrātā amortizācija un zaudējumi no vērtības samazināšanās, ja tāda konstatēta.

Attiecīgo tiesību iegādes izmaksu amortizāciju aprēķina to lietderīgās lietošanas laikā, bet ne ilgāk par 10 gadiem, izmantojot lineāro metodi.

Latvijas Bankas veiktās programmatūru izstrādes izmaksas tiek atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī.

2.19. Aktīvu vērtības samazināšanās

Aktīva vērtības samazināšanās notiek, ja tā uzskaites vērtība pārsniedz atgūstamo vērtību. Atklājot aktīva vērtības samazināšanās pazīmes, attiecīgajam aktīvam tiek aplēsta atgūstamā vērtība un, ja atgūstamā vērtība ir mazāka par attiecīgā aktīva uzskaites vērtību, tiek izveidoti atbilstoši vērtības samazināšanās uzkrājumi. Šos vērtības samazināšanās uzkrājumus atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā, attiecīgi samazinot aktīva uzskaites vērtību.

Monetārās politikas mērķiem turētajiem vērtspapīriem aktīva vērtības samazināšanās novērtējumu veic ECB, nosakot, vai gaidāmas pārmaiņas nākotnes naudas plūsmās un vai pastāv citi faktori, kas apgrūtinātu vērtspapīra emitenta saistību izpildi. Aktīvu vērtības samazināšanās notiek, ja monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru uzskaites vērtība pārsniedz atgūstamo vērtību, kas savukārt noteikta kā tagadnes vērtība aplēstajai nākotnes naudas plūsmai. ECB Padome apstiprina ECB veiktā aktīvu vērtības samazināšanās novērtējuma rezultātus (sk. 36. skaidrojumu).

2.20. Nauda apgrozībā

Ievērojot to, ka eiro banknotes emitē visas eiro zonas NCB un ECB, tās savā bilancē uzrāda noteiktu daļu no kopējā Eurosistēmas emitēto eiro banknošu apjoma. Attiecīgā ECB daļa ir 8% no kopējā Eurosistēmas emitēto banknošu apjoma, eiro zonas NCB – pārējie 92%, kas sadalīti atbilstoši katras šīs NCB daļai ECB kapitālā un uzrādīti bilances posteņi "Banknotes apgrozībā". Latvijas Bankai piešķirtā daļa no kopējā Eurosistēmas emitēto eiro banknošu apjoma ir lielāka nekā Latvijas Bankas faktiski emitēto eiro banknošu tīrais apjoms (sk. 15. skaidrojumu), tāpēc bilances posteņi "Eurosistēmas iekšējās prasības" uzrādītas prasības pret ECB par banknošu pārdali Eurosistēmā.

Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likumu latu skaidrās naudas nomainīgas pret eiro periods Latvijas Bankā ir bez termiņa ierobežojuma.

Latvijas Bankas emitētās lata banknotes un monētas, kuras nav apmainītas pret eiro naudas zīmēm, bilancē uzrāda kā saistības, ievērojot šo lata naudas zīmju apmaiņas iespējamību 20 gadu laikā kopš eiro ieviešanas. Lata naudas zīmju apmaiņas iespējamība tiek novērtēta katru gadu, pamatojoties uz faktiskajiem šo naudas zīmju apmaiņas datiem (sk. 22.1. skaidrojumu).

Latvijas Bankas emitētās un apgrozībā esošās eiro monētas un tās lata banknotes un monētas, par kurām Latvijas Banka atzinusi saistības, izņemot kolekcijas monētas (sk. 2.21. skaidrojumu), uzrādītas bilances posteņi "Pārējās saistības" nominālvērtībā.

2.21. Kolekcijas monētas

Pārdotās kolekcijas monētas neietver bilancē kā saistības, jo iespējamība, ka šīs monētas tiks pārdotas atpakaļ Latvijas Bankai par to nominālvērtību, ir neliela (piemēram, ja tajās esošā dārgmetāla vērtība pārsniedz to nominālvērtību). Kolekcijas monētu pārdošanas ienākumus atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā to rašanās brīdī. Lata zelta apgrozības un jubilejas un piemiņas monētām piemēro kolekcijas monētām noteiktos grāmatvedības principus.

2.22. Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek atzīti finanšu pārskatos, ja pagātnes notikumu vai darījumu rezultātā Latvijas Bankai izveidojies juridisks vai prakses radīts pienākums, kura apjomu iespējams ticami novērtēt un kura izpildes rezultātā gaidāma naudas līdzekļu aizplūde no Latvijas Bankas.

Papildus tam, balstoties uz pamatotām risku aplēsēm, saskaņā ar grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas tiesisko regulējumu ECBS Latvijas Bankas padome lemj par uzkrājumu veidošanu tirgus riskam (cenas, procentu likmju un valūtas risks) un kredītriskam saistībā ar Latvijas Bankas ieguldījumu pārvaldīšanas un citiem finanšu darījumiem (sk. arī 36. skaidrojumu), kā arī šo uzkrājumu izmantošanu, īstenojoties minētajiem riskiem.

2.23. Finanšu instrumentu un ārvalstu valūtas un zelta pozīcijas peļņas un zaudējumu atzīšana

Finanšu instrumentu un ārvalstu valūtas un zelta pozīcijas peļņa un zaudējumi atzīti saskaņā ar šādiem principiem, kas noteikti ECB tiesību aktos par grāmatvedību un finanšu pārskatiem:

- a) realizētie guvumi un realizētie zaudējumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā;
- b) nerealizētie guvumi atzīti bilances posteņi "Kapitāls un rezerves" kā pārvērtēšanas rezerve;
- c) pārskata gada beigās bilances posteņi "Kapitāls un rezerves" kā pārvērtēšanas rezerve ietvertie nerealizētie zaudējumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, ja tie pārsniedz iepriekš aprēķinātos attiecīgā finanšu instrumenta vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas pārvērtēšanas guvumus;
- d) nerealizētie zaudējumi, kas pārskata gada beigās atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, nākamajos gados netiek reversēti un ieskaitīti ar attiecīgā finanšu instrumenta vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas nerealizētajiem guvumiem;
- e) nerealizētos zaudējumus, kas aprēķināti finanšu instrumentam vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijai, neieskaita ar citam finanšu instrumentam vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijai aprēķinātajiem nerealizētajiem guvumiem.

Realizētos un nerealizētos guvumus un zaudējumus aprēķina pēc finanšu instrumenta vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas vidējo izmaksu metodes. Finanšu instrumenta vai ārvalstu valūtas vai zelta pozīcijas vidējās izmaksas samazina vai palielina par nerealizētajiem zaudējumiem, kas pārskata gada beigās atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā.

2.24. Procentu ienākumi un izdevumi

Procentu ienākumi un izdevumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā saskaņā ar uzkrāšanas principu.

Procentu ienākumi ietver procentus par vērtspapīriem, vērtspapīru aizdošanu, izvietotajiem noguldījumiem, izsniegtajiem aizdevumiem, biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes līgumiem, valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumiem un Eirosistēmas iekšējām prasībām, kā arī negatīvos procentus par piesaistītajiem noguldījumiem. Procenti par vērtspapīriem ietver arī prēmiju un diskontu, ko amortizē vērtspapīra termiņa laikā pēc lineārās metodes.

Procentu izdevumi ietver procentus par piesaistītajiem Latvijas valdības, kredītiestāžu un citu finanšu institūciju noguldījumiem, procentus par biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes līgumiem, valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumiem un Eirosistēmas iekšējām saistībām, kā arī negatīvos procentus par vērtspapīriem, izsniegtajiem aizdevumiem un izvietotajiem noguldījumiem.

Saņemamie negatīvie procenti peļņas un zaudējumu aprēķinā uzrādīti kā procentu ienākumi, bet maksājami negatīvie procenti – kā procentu izdevumi. Bilancē uzkrātie negatīvie procenti par saistībām uzrādīti bilances postenī "Pārējie aktīvi", bet uzkrātie negatīvie procenti par aktīviem – bilances postenī "Pārējās saistības".

2.25. Realizētie finanšu operāciju guvumi vai zaudējumi

Realizētie finanšu operāciju guvumi vai zaudējumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā finanšu instrumenta atsavināšanas brīdī vai norēķinu brīdī.

Realizētie finanšu operāciju guvumi vai zaudējumi ietver realizētos atvasināto finanšu instrumentu, parāda vērtspapīru un valūtas maiņas darījumu guvumus un zaudējumus.

2.26. Ienākumi no kapitāla vērtspapīriem un līdzdalības kapitālā

Kapitāla vērtspapīru un līdzdalības kapitālā patiesās vērtības pārmaiņas atzītas bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā pārvērtēšanas rezerve.

Dividendes no kapitāla vērtspapīriem un līdzdalības kapitālā atzītas peļņas un zaudējumu aprēķinā, iegūstot to saņemšanas tiesības.

Atzīstot ienākumus no kapitāla vērtspapīriem, ECB tiesību aktos par grāmatvedību un finanšu pārskatiem noteiktie ienākumu atzīšanas principi tiek piemēroti ieguldījumu portfelim, bet ne individuāliem vērtspapīriem, ja ārēji pārvaldīti ieguldījumi kapitāla vērtspapīros replicē akciju indeksam piesaistītu kapitāla vērtspapīru fonda struktūru.

Saskaņā ar ECB Padomes lēmumu ECB Padome veic ienākumu, kurus ECB gūst par prasībām par banknošu pārdali Eirosistēmā, kā arī "Vērtspapīru tirgu programmas", "Ar aktīviem nodrošināto vērtspapīru iegādes programmas", trešās "Nodrošināto obligāciju iegādes programmas" un VSAIP ietvaros gūto ienākumu starpperioda sadali par pārskata gadu, kurā šie ienākumi radušies. ECB starpperioda peļņas sadale notiek nākamā gada janvārī, tomēr ECB Padome var nolemt to neveikt, ja ECB pārskata gada peļņa ir mazāka par ECB ienākumiem, kas iekļauti ECB starpperioda peļņas sadalē, kā arī ja ECB Padome nolemj izveidot uzkrājumus finanšu riskiem. Turklāt ECB Padome var nolemt veikt atskaitījumus no ECB starpperioda peļņas sadales rezultāta par ECB izdevumiem saistībā ar eiro banknošu emisiju un apkalpošanu, bet nepārsniedzot ienākumus par prasībām par banknošu pārdali Eirosistēmā.

Pēc ECB gada finanšu pārskatu apstiprināšanas ECB Padome sadala atlikušo pārskata gadā gūtās ECB peļņas daļu eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā (sk. 13.1. skaidrojumu).

Ienākumi no kapitāla vērtspapīriem un līdzdalības kapitālā uzrādīti peļņas un zaudējumu aprēķina postenī "Ienākumi no kapitāla vērtspapīriem un līdzdalības kapitālā".

2.27. Tīrais monetāro ienākumu pārdales rezultāts

Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem eiro zonas NCB gūst ienākumus, īstenojot Eirosistēmas vienoto monetāro politiku. Eirosistēmas kopējie monetārie ienākumi atbilst ienākumiem no aktīviem, kas rodas, emitējot eiro banknotes un piesaistot kredītiestāžu noguldījumus. Šie ienākumi tiek pārdalīti eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā. Pirmos sešus gadus pēc pievienošanās Eirosistēmai eiro zonas NCB monetārie ienākumi tiek koriģēti saskaņā ar noteiktu koeficientu, lai novērstu nozīmīgas eiro zonas NCB ienākumu svārstības (sk. arī 33. skaidrojumu).

Latvijas Bankas iemaksātie monetārie ienākumi ietver ienākumus par Latvijas Bankas iezīmētajiem aktīviem, no kuriem atskaitīti izdevumi par Latvijas Bankas monetārajām saistībām. Monetāro ienākumu pārdalei iezīmētie Latvijas Bankas aktīvi ietver zeltu, monetārās politikas operāciju rezultātā iegūtos aktīvus, Eirosistēmas iekšējās prasības, kā arī tādu pārējo aktīvu apjomu, kurš nepieciešams, lai pilnībā segtu monetārās saistības. Savukārt Latvijas Bankas monetārās saistības ietver banknotes apgrozībā, kredītiestāžu noguldījumus monetārās politikas operāciju rezultātā, kā arī Eirosistēmas iekšējās saistības.

Latvijas Bankas saņemtie monetārie ienākumi atbilst Latvijas Bankas Eirosistēmas kopējo monetāro ienākumu daļai, kas noteikta, pamatojoties uz Latvijas Bankas daļu ECB kapitālā.

2.28. Banknošu un monētu iegādes izdevumi

Banknošu un monētu iegādes izdevumi atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā banknošu un monētu iegādes brīdī.

2.29. Pārējie izdevumi un ienākumi

Pārējos bankas darbības izdevumus un ienākumus atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā saskaņā ar uzkrāšanas principu. Uzkrāto izdevumu un uzkrāto ienākumu summu pārskata periodam aprēķina atbilstoši pārskata periodā saņemto vai sniegto pakalpojumu apjomam. Nomas maksājumus atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā proporcionāli attiecīgā līguma darbības laikam.

3. LATVIJAS BANKAS FINANSIĀLĀ STĀVOKĻA UN DARBĪBAS FINANŠU REZULTĀTU KOPSAVILKUMS

3.1. Finansiālais stāvoklis

Latvijas Bankas aktīvi 2019. gadā palielinājās par 498.4 milj. eiro.

2019. gadā bilances posteņa "Monētārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri" atlikums pieauga par 213.4 milj. eiro. Salīdzinājumā ar 2018. gadu vērtspapīru iegādes aktīvu iegādes programmas ietvaros 2019. gadā bija mazākas, jo ECB Padome nolēma ar 2019. gadu pārtraukt vērtspapīru neto iegādes aktīvu iegādes programmas ietvaros un turpmāk īstenot tikai dzēsto vērtspapīru pamatsummu atkārtotu ieguldīšanu. ECB Padome nolēma ar 2019. gada 1. novembri atsākt vērtspapīru iegādes aktīvu iegādes programmas ietvaros.

2019. gadā ilgāka termiņa refinansēšanas operācijās kredītiestādēm izsniegto Latvijas Bankas aizdevumu apjoms samazinājās par 26.5 milj. eiro (sk. arī 10.2. skaidrojumu).

Pārējās prasības Eirosistēmā pieauga par 330.9 milj. eiro, un to galvenokārt noteica prasību par banknošu pārdali Eirosistēmā pieaugums (sk. arī 13.4. skaidrojumu).

Banknotes apgrozībā 2019. gadā palielinājās par 130.1 milj. eiro atbilstoši eiro zonas NCB kopējā banknošu apgrozībā apjoma pieaugumam.

Saistību pieaugumu par 290.7 milj. eiro bilances postenī "Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem" noteica 2019. gadā noslēgtie līgumi par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu.

Saistību pieaugumu par 1527.1 milj. eiro bilances postenī "Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem" noteica 2019. gadā noslēgtie zelta mijmaiņas līgumi un noslēgtie līgumi par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu, lai samazinātu valūtas riska ierobežošanas izmaksas un paaugstinātu finanšu ieguldījumu ienesīgumu.

2019. gada beigās par 610.6 milj. eiro palielinājās kredītiestāžu noguldījumu atlikums, kas atspoguļots bilances postenī "Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā". Pārrobežu maksājumu rezultātā par 2386.2 milj. eiro samazinājās bilances postenī "Eirosistēmas iekšējās saistības" uzrādītās saistības pret ECB par norēķinu rezultātu TARGET2 sistēmā (3826.5 milj. eiro; 2018. gada beigās – 6212.6 milj. eiro).

Latvijas Bankas kapitāls un rezerves pieauga par 183.3 milj. eiro, un to noteica pārvērtēšanas konta atlikuma tīrās pārmaiņas (166.3 milj. eiro) un 2019. gadā gūtā peļņa (27.2 milj. eiro). Savukārt samazinošu ietekmi radīja valsts ieņēmumos ieskaitītā 2018. gadā gūtās peļņas daļa (10.2 milj. eiro).

3.2. Darbības finanšu rezultāti

Latvijas Banka 2019. gadā guva 27.2 milj. eiro peļņu (2018. gadā – 14.6 milj. eiro).

Tīrie procentu ienākumi 2019. gadā bija par 16.5 milj. eiro lielāki nekā 2018. gadā un sasniedza 95.9 milj. eiro. Procentu ienākumu pieaugumu par 17.9 milj. eiro galvenokārt ietekmēja procentu ienākumu par ieguldījumiem kāpums 10.6 milj. eiro apjomā, ko noteica augstākas vidējās ienesīguma likmes. Procentu ienākumi par monetārās politikas operācijām palielinājās par 3.7 milj. eiro, īstenojot VSAIP, savukārt procentu ienākumu pieaugumu 3.6 milj. eiro apjomā par pieņemtajiem noguldījumiem galvenokārt noteica lielākā apjomā saņemtie negatīvie procenti par valdības un citu finanšu institūciju noguldījumiem. Procentu izdevumi palielinājās par 1.4 milj. eiro.

Realizētais finanšu operāciju rezultāts bija pozitīvs (46.3 milj. eiro) pretstatā iepriekšējā gada negatīvajam rezultātam (49.7 milj. eiro), bet finanšu aktīvu un pozīciju pārvērtēšanas rezultāta atzīšanas peļņas un zaudējumu aprēķinā negatīvais rezultāts bija 3.9 milj. eiro (2018. gadā – 47.9 milj. eiro), un to noteica procentu likmju kritums nozīmīgākajos Latvijas Bankas ieguldījumu tirgos (sk. 34. un 35. skaidrojumu).

2019. gadā tika izveidoti papildu uzkrājumi tirgus riskam un kredītriskam 80.2 milj. eiro apjomā (2018. gadā uzkrājumi tika samazināti par 55.6 milj. eiro).

Ienākumi no kapitāla vērtspapīriem un līdzdalības kapitālā bija 14.9 milj. eiro (2018. gadā – 6.9 milj. eiro) un to pieaugumu noteica lielāki ienākumi no līdzdalības ECB kapitālā, kā arī lielākas dividendes sakarā ar kapitāla vērtspapīru portfeļa pieaugumu.

Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem ienākumi, ko eiro zonas NCB gūst, īstenojot Eirosistēmas monetāro politiku, tiek pārdalīti eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā. Latvijas Bankas tīrais monetāro ienākumu pārdales rezultāts 2019. gadā bija negatīvs (6.8 milj. eiro; 2018. gadā pozitīvs – 0.1 milj. eiro).

Citu bankas darbības ienākumu (1.3 milj. eiro; 2018. gadā – 9.3 milj. eiro) samazinājumu galvenokārt noteica 2018. gadā gūtie ienākumi no saistību par emitētajām lata naudas zīmēm pārvērtēšanas 7.2 milj. eiro apjomā, savukārt 2019. gadā saistību par emitētajām lata naudas zīmēm novērtējums nemainījās.

Kopējais atzītais finanšu rezultāts, kas ietver arī pārvērtēšanas konta atlikuma pārmaiņas, palielinājās par 168.1 milj. eiro un sasniedza 193.5 milj. eiro, un to noteica par 196.4 milj. eiro lielāks pārvērtēšanas rezultāta pieaugums un par 44.0 milj. eiro mazāks peļņas un zaudējumu aprēķinā atzītais finanšu aktīvu un pozīciju pārvērtēšanas negatīvais rezultāts, savukārt pārskata gada peļņa palielinājās par 12.6 milj. eiro salīdzinājumā ar 2018. gadu.

Latvijas Bankas darbības finanšu rezultātus turpmāk galvenokārt ietekmēs Eirosistēmas īstenotā monetārā politika un procentu likmju attīstība eiro zonas un ASV finanšu tirgos, jo Latvijas Banka pakļauta procentu likmju riskam.

4. FINANŠU IEGULDĪJUMU POLITIKA

Ieguldījumu pārvaldīšana tiek veikta saskaņā ar Latvijas Bankas padomes noteiktajiem pamatprincipiem, kas ietver ieguldījumu vērtības saglabāšanu, to likviditātes nodrošināšanu un ienākumu gūšanu pieļaujamā riska ietvaros, nenonākot pretrunā ar Eirosistēmas īstenoto monetāro politiku.

Ieguldījumi ietver bilances posteņos "Zelts un zeltā izteiktās prasības", "Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem", "Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem", "Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem", "Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm" un "Pārējie vērtspapīri" uzrādītos aktīvus, kā arī uzkrātos ienākumus par parāda vērtspapīriem, kas uzrādīti pārējo aktīvu postenī "Uzkrātie procenti par pārējiem vērtspapīriem", un atvasinātos finanšu instrumentus un valūtas maiņas tagadnes līgumus, kuru uzskaites vērtība uzrādīta bilancē attiecīgajos pārējo aktīvu vai pārējo saistību posteņos.

Ieguldījumi tiek pārvaldīti, pēc ieguldījumu stratēģijas un līdzekļu avota tos grupējot dažādos ieguldījumu portfeļos. Piesaistīto ieguldījumu portfeļos ietver ieguldījumu daļu, kam atbilst Latvijas Bankas saistības ārvalstu valūtā pret valdību jeb valdības noguldījumi. Ieguldījumi, kas nav iekļauti piesaistīto ieguldījumu portfelī (tīrie ieguldījumi), ietverti 1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļos, ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļos, ilgtermiņa fiksēta ienākuma vērtspapīru portfelī, kapitāla vērtspapīru portfelī, Latvijas valdības vērtspapīru portfelī un zelta portfelī. Kapitāla vērtspapīru portfelī, daļu 1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļos ietverto ieguldījumu un ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļus pārvalda ārējie ieguldījumu pārvaldītāji.

1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļiem, ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļiem, piesaistīto ieguldījumu portfeļiem un kapitāla vērtspapīru portfelim noteikti neitrālā portfeļa parametri, kas raksturo attiecīgā ieguldījumu portfeļa finanšu risku pieņemamo lielumu (līmeni) un gaidāmo ienesīgumu.

Ieguldījumu sadalījums pēc ieguldījumu portfeļa veida 2019. gada un 2018. gada beigās bija šāds.

	Portfeļa uzskaites vērtība (tūkst. eiro)		Īpatsvars (%)	
	2019	2018	2019	2018
1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļi	3 535 151	3 502 941	62.5	61.8
Ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļi	1 175 059	1 134 877	20.8	20.0
Kapitāla vērtspapīru portfelis	289 428	90 618	5.1	1.6
Zelta portfelis	289 043	239 195	5.1	4.2
Ilgtermiņa fiksēta ienākuma vērtspapīru portfelis	168 099	502 397	3.0	8.9
Piesaistīto ieguldījumu portfeļi	153 351	150 535	2.7	2.7
Latvijas valdības vērtspapīru portfelis	47 912	47 848	0.8	0.8
Kopā	5 658 043	5 668 411	100.0	100.0

1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļu neitrālo portfelī veido Apvienotās Karalistes un eiro zonas valstu valdības 1–10 gadu vērtspapīru svērtais indekss un ASV un Kanādas valdības 1–3 gadu vērtspapīru svērtais indekss.

Ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļu neitrālo portfelī veido ASV emitēto un ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru indekss.

Kapitāla vērtspapīru portfeļa neitrālo portfelī veido pasaules attīstīto valstu akciju indekss.

Zelta portfelī veido Latvijas Bankas zelta krājumi.

Ilgtermiņa fiksēta ienākuma vērtspapīru portfelī veido eiro zonas valstu valdības vērtspapīri, kuri denominēti eiro un kuru sākotnējais termiņš ir 10 gadu.

Piesaistīto ieguldījumu portfeļu neitrālo portfelī veido atbilstoši attiecīgo saistību parametriem.

Latvijas valdības vērtspapīru portfelī veido eiro denominēti Latvijas valdības vērtspapīri, kuru atlikušais termiņš to iegādes brīdī bija 5–10 gadu.

Latvijas Bankas ieguldījumu portfeļu, izņemot piesaistīto ieguldījumu portfeļus, kapitāla vērtspapīru portfeli un zelta portfeli, neitrālā portfeļa valūta ir eiro, ierobežojot valūtas risku. Piesaistīto ieguldījumu portfeļu neitrālā portfeļa valūtas struktūru veido atbilstoši attiecīgo saistību valūtai.

Finanšu risku pārvaldīšanā izmantoto galveno metožu izklāsts sniegts 25.1. skaidrojumā.

BILANCES SKAIDROJUMI

5. PATIESĀS VĒRTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

Latvijas Bankas aktīvu patiesā vērtība noteikta, ievērojot šādu hierarhiju (sk. arī 2.3. skaidrojumu):

– kotēta tirgus cena. Patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz aktīvā tirgū kotētu identiska finanšu instrumenta cenu;

– tirgū novērojami dati. Patieso vērtību nosaka, pamatojoties uz aktīvā tirgū kotētu līdzīga finanšu instrumenta cenu, neaktīvā tirgū kotētu līdzīga vai identiska finanšu instrumenta cenu vai ar modeli, kura datu avots ir tirgū novērojami dati;

– tirgū nenovērojami dati. Patieso vērtību nosaka ar modeli, kurā tirgū nenovērojamu datu izmantojums ir nozīmīgs.

2019. gada un 2018. gada beigās Latvijas Bankas patiesajā vērtībā novērtētie aktīvi galvenokārt novērtēti, izmantojot kotētu tirgus cenu.

2019. gada un 2018. gada beigās līdzdalība SNB kapitālā novērtēta, izmantojot tirgū nenovērojamus datus. Novērtējums veikts, izmantojot 70% tīro aktīvu vērtības metodi (sk. arī 14.2. skaidrojumu).

Patiesajā vērtībā novērtēto finanšu instrumentu un zelta un to finanšu instrumentu, kuru patiesā vērtība atšķiras no to uzskaites vērtības, iedalījums pēc patiesās vērtības noteikšanas hierarhijas 2019. gada un 2018. gada beigās bija šāds.

	Uzskaites vērtība	Patiesā vērtība			Patiesā vērtība kopā	Patiesās vērtības un uzskaites vērtības starpība
		Kotēta tirgus cena	Tirgū novērojami dati	Tirgū nenovērojami dati		
(tūkst. eiro)						
2018. gada 31. decembrī						
Zelts	239 195	239 195	–	–	239 195	–
Vērtspapīri ieguldījumu portfeļos	5 159 064	4 614 683	544 966	–	5 159 649	585
Biržā netirgotie valūtas maiņas līgumi	20 942	–	19 428	–	19 428	–1 514
Procentu likmju mijmaiņas līgumi	–378	–378	–	–	–378	–
Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri	7 486 168	7 481 885	–	–	7 481 885	–4 283
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	31 321	–	–	31 321	31 321	–
Kopā	12 936 312	12 335 385	564 394	31 321	12 931 100	–5 212
2019. gada 31. decembrī						
Zelts	289 043	289 043	–	–	289 043	–
Vērtspapīri ieguldījumu portfeļos	5 151 246	4 552 682	610 900	–	5 163 582	12 336
Biržā netirgotie valūtas maiņas līgumi	24 649	–	24 043	–	24 043	–606
Procentu likmju mijmaiņas līgumi	–533	–533	–	–	–533	–
Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri	7 703 471	8 155 588	–	–	8 155 588	452 117
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	34 341	–	–	34 341	34 341	–
Kopā	13 202 217	12 996 780	634 943	34 341	13 666 064	463 847

Šajā skaidrojumā ietvertie vērtspapīri, t.sk. uzkrātie procenti par šiem vērtspapīriem, uzrādīti bilances posteņos "Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem", "Prasības ārvalstu valūtā pret

eiro zonas valstu rezidentiem", "Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem", "Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro", "Pārējie aktīvi" un "Pārējās saistības".

Biržā netirgoto valūtas maiņas līgumu uzskaites vērtība uzrādīta bilances posteņos "Pārējie aktīvi" vai "Pārējās saistības", savukārt šajā skaidrojumā ietverta kopējā tirā uzskaites vērtība.

Pārskata gada pēdējās tirgus dienas vidējās tirgus cenas noteiktas, izmantojot elektronisko informācijas sistēmu *Bloomberg* un *ICE Data Services* informāciju (kotēta tirgus cena, ja attiecīgā finanšu instrumenta tirgus ir aktīvs; tirgū novērojami dati, ja tirgus ir neaktīvs). Ja minētā kotētā tirgus cena kādam finanšu instrumentam šajās elektroniskajās informācijas sistēmās nav pieejama un finanšu instrumenta tirgus ir neaktīvs, finanšu instrumenta novērtēšanai izmantota tirgus dalībnieka sniegtā cena vai diskontēta naudas plūsma (tirgū novērojami dati).

6. ZELTS UN ZELTĀ IZTEIKTĀS PRASĪBAS

	Trojas unces	Tūkst. eiro
2017. gada 31. decembrī	213 384	230 856
2018. gadā		
Zelta tirgus vērtības pieaugums	x	8 339
2018. gada 31. decembrī	213 384	239 195
2019. gadā		
Zelta tirgus vērtības pieaugums	x	49 749
Tīrās pārmaiņas zelta mijmaiņas darījumu rezultātā	73	99
2019. gada 31. decembrī	213 457	289 043

Zelta pārvērtēšanas rezultāts uzrādīts bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā pārvērtēšanas rezerve.

2019. gada beigās viss zelts 289 043 tūkst. eiro vērtībā (2018. gada beigās – 117 701 tūkst. eiro) bija iesaistīts zelta mijmaiņas darījumos (sk. arī 21. un 44. skaidrojumu).

2019. gada un 2018. gada beigās Latvijas Bankai nebija zeltā izteiktu prasību.

7. PRASĪBAS ĀRVALSTU VALŪTĀ PRET ĀRPUS EIRO ZONAS ESOŠO VALSTU REZIDENTIEM

7.1. Prasības pret Starptautisko Valūtas fondu

Atbilstoši likumam "Par Latvijas Republikas iestāšanos Starptautiskajā Valūtas fondā" Latvijas Banka pilda SVF depozitārija funkcijas un bez atlīdzības apkalpo SVF kontus, kuros uzskaitīti SVF turējumi dalībvalsts nacionālajā valūtā. SVF turējumi eiro ietver Latvijas valdības parādzīmes, kontu Nr. 1, kas tiek izmantots finanšu darījumu veikšanai ar SVF, un kontu Nr. 2, kas tiek izmantots SVF administratīvo izmaksu segšanai un maksājumu saņemšanai.

Latvijas prasības pret SVF ietver SDR un Latvijas kvotu SVF. SDR ir SVF izveidoti starptautiskie rezervju aktīvi, kas tiek izmantoti darījumos starp SVF un tā dalībvalstīm. Kvota SVF atspoguļo attiecīgās valsts dalības apjomu SVF. Latvijas kvota SVF nodrošināta ar tam izsniegto Latvijas valdības parādzīmi un izteikta SDR.

Latvijas saistības pret SVF veido SVF turējumi eiro un SVF asignējumi. 2019. gada beigās Latvijas Bankas bilancē uzrādītās prasības pret SVF veido SDR noguldījums 149 082 tūkst. eiro apjomā (2018. gada beigās – 146 833 tūkst. eiro), bet saistības pret SVF veido SVF rīcībā esošie resursi 1035 tūkst. eiro apjomā (2018. gada beigās – 1025 tūkst. eiro), kas izvietoti SVF kontā Nr. 1 un Nr. 2 (sk. arī 19. skaidrojumu).

Latvijas tīrās prasības pret SVF 2019. gada un 2018. gada beigās bija šādas.

	(tūkst. eiro)		(tūkst. SDR)	
	2019	2018	2019	2018
Latvijas kvota Starptautiskajā Valūtas fondā	410 025	403 877	332 300	332 300
Starptautiskā Valūtas fonda turējumi eiro	-409 967	-403 825	-332 253	-332 257
Latvijas valdības parādzīme	-408 932	-402 800	-331 414	-331 414
Konts Nr. 1	-1 025	-1 010	-831	-831
Konts Nr. 2	-10	-15	-8	-12
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	68	67	55	55
SDR	149 082	146 833	120 822	120 811
Vispārējais asignējums	-115 984	-114 245	-93 998	-93 998
Speciālais asignējums	-33 098	-32 602	-26 824	-26 824
Latvijas tīrās prasības pret Starptautisko Valūtas fondu	68	53	55	44

Rezerves pozīcija SVF ir Latvijas kvotas SVF un SVF turējumu eiro starpība, neietverot konta Nr. 2 atlikumu.

7.2. Atlikumi kredītiestādēs un ieguldījumi vērtspapīros, ārējie aizdevumi un citi ārējie aktīvi

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Vērtspapīri	3 501 497	3 320 051
Pieprasījuma noguldījumi	38 375	99 119
Ārvalstu valūta kasē	18	24
Kopā	3 539 890	3 419 194

8. PRASĪBAS ĀRVALSTU VALŪTĀ PRET EIRO ZONAS VALSTU REZIDENTIEM

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Vērtspapīri	460 047	326 081
Pieprasījuma noguldījumi	368	227
Kopā	460 415	326 308

9. PRASĪBAS EIRO PRET ĀRPUS EIRO ZONAS ESOŠO VALSTU REZIDENTIEM

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Vērtspapīri	84 352	98 940
Pieprasījuma noguldījumi	5 787	2 897
Kopā	90 139	101 837

10. EIRO ZONAS VALSTU KREDĪTIESTĀDĒM MONETĀRĀS POLITIKAS OPERĀCIJU REZULTĀTĀ IZSNIEGTIE AIZDEVUMI EIRO

Eirosistēmas aizdevumu monetārās politikas operāciju ietvaros kopapjoms 2019. gada beigās sasniedza 624 233 milj. eiro (2018. gada beigās – 734 382 milj. eiro), t.sk. Latvijas Bankas izsniegto aizdevumu atlikums bija 12.3 milj. eiro (2018. gada beigās – 38.8 milj. eiro). Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem ar monetārās politikas īstenošanu saistītie ienākumi un riski, tiem īstenojoties, tiek sadalīti starp eiro zonas NCB proporcionāli to daļām

ECB kapitālā (sk. arī 2.27. skaidrojumu). Zaudējumi no Eirosistēmas aizdevumiem monetārās politikas operāciju ietvaros var rasties tikai tad, ja darījuma partneris neizpilda saistības un darījuma partnera sniegtā nodrošinājuma atsavināšanas rezultātā atgūtie līdzekļi nav pietiekami (sk. arī 25.1.2. skaidrojumu).

10.1. Galvenās refinansēšanas operācijas

Galvenās refinansēšanas operācijas ir atklātā tirgus operācijas, kuras tiek veiktas likviditāti palielinošo reverso darījumu veidā. Šādas operācijas veic katru nedēļu standartizolēs, un to termiņš ir 1 nedēļa. Šīm operācijām ir svarīga nozīme, lai ietekmētu procentu likmju virzību, pārvaldītu likviditāti tirgū un paustu monetārās politikas nostāju. Latvijas Banka 2019. gada un 2018. gada beigās nebija izsniegusi aizdevumus galveno refinansēšanas operāciju ietvaros.

10.2. Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas

Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas ir atklātā tirgus operācijas, kuru termiņš ir ilgāks par 1 nedēļu un kuras tiek veiktas reverso darījumu veidā ar mērķi nodrošināt kredītiestādēm ilgāka termiņa papildu finansējumu. Šādas operācijas veic katru mēnesi standartizolēs, un to termiņš ir 3 mēneši. Papildus tām saskaņā ar ECB Padomes lēmumu 2014. gadā tika uzsāktas ITRMO. Tās ir likviditāti nodrošinošas reversās operācijas, kas ar izdevīgiem nosacījumiem nodrošina kredītiestādēm ilgāka termiņa likviditāti, stimulējot tās kreditēt reālo tautsaimniecību un mazināt kredītu nosacījumu stingrību aizdevumiem privātpersonām. 2016. gadā ECB Padome nolēma uzsākt jaunu četru ITRMO kopumu (ITRMO II) ar termiņu četri gadi un ar iespēju veikt pirmstermiņa atmaksu pēc diviem gadiem. 2019. gadā ECB Padome nolēma uzsākt jaunu septiņu ITRMO kopumu (ITRMO III) ar termiņu trīs gadi un ar iespēju veikt pirmstermiņa atmaksu pēc diviem gadiem. ITRMO III piemērotās procentu likmes zemākais līmenis būs vienāds ar Eirosistēmas noguldījumu iespējas uz nakti vidējo procentu likmi attiecīgās ITRMO III operācijas termiņa laikā. 2019. gadā Latvijas Banka neveica operācijas ITRMO III ietvaros. Latvijas Bankas veikto ITRMO atlikums 2019. gada beigās bija 12 250 tūkst. eiro (beigu termiņš – 2020. gadā; 2018. gada beigās – 38 750 tūkst. eiro), kredītiestādēm veicot izsniegto aizdevumu pirmstermiņa atmaksu.

11. PĀRĒJĀS PRASĪBAS EIRO PRET EIRO ZONAS VALSTU KREDĪTIESTĀDĒM

Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm galvenokārt ietver Latvijas Bankas eiro zonas valstu kredītiestādēs eiro veiktos pieprasījuma noguldījumus (2019. gada beigās – 8 tūkst. eiro; 2018. gada beigās – 488 tūkst. eiro).

12. EIRO ZONAS VALSTU REZIDENTU VĒRTSPAPĪRI EIRO

Eirosistēmas monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru kopapjoms 2019. gada beigās bija 2632 mljrd. eiro (2018. gada beigās – 2651 mljrd. eiro), no tiem Latvijas Bankas turējumā bija 7636 milj. eiro (2018. gada beigās – 7423 milj. eiro). Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem ienākumi, kā arī zaudējumi, tiem īstenojoties, tiek sadalīti starp eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā, izņemot riskus saistībā ar VSAIP ietvaros Latvijas Bankas un citu eiro zonas NCB veiktajām valdības vērtspapīru iegādēm. No Eirosistēmas monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru kopapjoma 2019. gada beigās VSAIP ietvaros eiro zonas NCB iegādāto valdības vērtspapīru apjoms bija 1681 mljrd. eiro (2018. gada beigās – 1681 mljrd. eiro), no tiem Latvijas Bankas turējumā bija 1448 milj. eiro (2018. gada beigās – 1186 milj. eiro).

Saskaņā ar ECB Padomes lēmumu laika periodā no 2018. gada janvāra līdz decembrim neto vērtspapīru iegādes mēneša vidējais apjoms pakāpeniski tika samazināts no 30 mljrd. eiro līdz 15 mljrd. eiro, attiecīgās iegādes īstenojot līdz 2018. gada beigām. Laika periodā no 2018. gada beigām līdz 2019. gada oktobrim veikta tikai iegādāto un dzēsto vērtspapīru pamatsummas atkārtota ieguldīšana. ECB Padome nolēma ar 2019. gada 1. novembri atsākt vērtspapīru iegādi aktīvu iegādes programmas ietvaros ar mēneša iegādes apjomu 20 mljrd. eiro. ECB Padome paredz, ka iegādes tiks veiktas tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams, lai nostiprinātu monetārās politikas procentu likmju stimulējošo ietekmi, un tiks pārtrauktas neilgi pirms tam, kad ECB sāks paaugstināt galvenās ECB procentu likmes.

Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri un līdz termiņa beigām turētie vērtspapīri novērtēti amortizētajā iegādes vērtībā. Savukārt šo vērtspapīru uzskaites vērtības un patiesās vērtības salīdzinājums atspoguļots 5. skaidrojumā. Pārējie vērtspapīri novērtēti patiesajā vērtībā.

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Monetārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri	7 636 472	7 423 080
Latvijas valdības vērtspapīri	1 447 653	1 186 436
Starptautisko institūciju parāda vērtspapīri	6 188 819	6 236 644
Pārējie vērtspapīri	1 084 665	1 389 958
Līdz termiņa beigām neturētie vērtspapīri	916 566	887 561
Līdz termiņa beigām turētie parāda vērtspapīri	168 099	502 397
Kopā	8 721 137	8 813 038

13. EIROSISTĒMAS IEKŠĒJĀS PRASĪBAS/SAISTĪBAS (-)

		(tūkst. eiro)	
	Skaid- rojums	2019	2018
Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā	13.1.	114 108	115 082
Prasības par Eiropas Centrālajai bankai nodotajām ārējām rezervēm	13.2.	158 264	163 480
Prasības par banknošu pārdali Eirosistēmā	13.4.	4 999 497	4 669 321
Citas prasības Eirosistēmā	13.5.	5 614	4 897
Eirosistēmas iekšējās prasības kopā		5 277 483	4 952 780
Saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem un nacionālo centrālo banku korespondentkontiem (neto)	13.3.	-3 826 452	-6 212 645
Pārējās saistības Eirosistēmā	13.5.	-7 088	-
Eirosistēmas iekšējās saistības kopā		-3 833 540	-6 212 645
Eirosistēmas tīrās iekšējās prasības/saistības (-) kopā		1 443 943	-1 259 865

13.1. Līdzdalība Eiropas Centrālās bankas kapitālā

Līdz ar Latvijas pievienošanos ES Latvijas Banka kļuva par ECB kapitāla daļu turētāju. Latvijas Bankas ECB kapitāla atslēga aprēķināta atbilstoši ECBS un ECB Statūtiem, pamatojoties uz tās iedzīvotāju skaita un iekšzemes kopprodukta īpatsvaru ES. NCB kapitāla atslēgas korigē reizi piecos gados vai agrāk, ja mainās to ES NCB skaits, kuras veic ieguldījumus ECB kapitālā. Kopš 2014. gada 1. janvāra Latvijas Bankas ECB kapitāla atslēga bija 0.2821%, kas atbilst 30 537 tūkst. eiro, savukārt 2019. gada 1. janvārī stājās spēkā ECB kapitāla atslēgas korekcija, kuras rezultātā Latvijas Bankas ECB kapitāla atslēga nedaudz samazinājās (līdz 0.2731%, kas atbilst 29 563 tūkst. eiro). Pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES un attiecīgi *Bank of England* izstāšanās no ECBS tika koriģēti NCB svērumi ECB kapitāla parakstīšanas atslēgā (spēkā ar 2020. gada 1. februāri). *Bank of England* ECB kapitāla atslēga (14.3374%) tika sadalīta starp pārējām NCB, tādējādi Latvijas Bankas ECB kapitāla atslēga palielinājās no 0.2731% līdz 0.3169%, kas atbilst 34 305 tūkst. eiro.

ECBS un ECB Statūti nosaka, ka eiro zonas NCB pilnā apjomā apmaksā tās parakstīto daļu ECB kapitālā, kā arī iemaksā ECB rezerves kapitālā, uzkrājumos, kas pielīdzināmi rezervēm, un finanšu instrumentu pārvērtēšanas kontā, šos maksājumus veicot proporcionāli savai daļai ECB kapitālā. 2019. gadā mainoties Latvijas Bankas ECB kapitāla atslēgai, ECB apmaksātā kapitāla daļa samazinājās par 974 tūkst. eiro, prasības par ECB nodotajām ārējām rezervēm samazinājās par 5216 tūkst. eiro (sk. arī 13.2. skaidrojumu), kā arī iemaksas daļa finanšu instrumentu pārvērtēšanas kontā, kas atzīta kā realizētie guvumi, samazinājās par 2757 tūkst. eiro (sk. arī 37. skaidrojumu). 2019. gada beigās līdzdalību ECB kapitālā veidoja apmaksātā daļa ECB kapitālā 29 563 tūkst. eiro apjomā, iemaksas finanšu instrumentu pārvērtēšanas kontā 42 752 tūkst. eiro apjomā un ECB nodoto ārējo rezervju tirgus vērtības un atbilstošo eiro denominēto prasību pret ECB vērtības starpība 41 793 tūkst. eiro apjomā (sk. arī 13.2. skaidrojumu).

ECB kapitāla daļas netiek tirgotas publiskā vērtspapīru tirgū, un Latvijas Bankas līdzdalības ECB kapitālā apjomu iespējams palielināt vai samazināt vienīgi šajā skaidrojumā minētajos gadījumos.

	2019	2018
Eiropas Centrālās bankas kopējais parakstītā kapitāla apjoms (tūkst. eiro)	10 825 007	10 825 007
Latvijas Bankas parakstītā un apmaksātā daļa Eiropas Centrālās bankas kapitālā (tūkst. eiro)	29 563	30 537
Latvijas Bankas procentuālā daļa Eiropas Centrālās bankas kapitālā (kapitāla atslēga; %)	0.2731	0.2821

NCB procentuālās daļas ECB kapitālā (kapitāla atslēgas) 2019. gada un 2018. gada beigās bija šādas.
(%)

	2019	2018
<i>Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique</i>	2.5280	2.4778
<i>Deutsche Bundesbank</i>	18.3670	17.9973
<i>Eesti Pank</i>	0.1968	0.1928
<i>Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland</i>	1.1754	1.1607
<i>Bank of Greece</i>	1.7292	2.0332
<i>Banco de España</i>	8.3391	8.8409
<i>Banque de France</i>	14.2061	14.1792
<i>Banca d'Italia</i>	11.8023	12.3108
<i>Central Bank of Cyprus</i>	0.1503	0.1513
Latvijas Banka	0.2731	0.2821
<i>Lietuvos bankas</i>	0.4059	0.4132
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	0.2270	0.2030
<i>Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta</i>	0.0732	0.0648
<i>De Nederlandsche Bank</i>	4.0677	4.0035
<i>Oesterreichische Nationalbank</i>	2.0325	1.9631
<i>Banco de Portugal</i>	1.6367	1.7434
<i>Banka Slovenije</i>	0.3361	0.3455
<i>Národná banka Slovenska</i>	0.8004	0.7725
<i>Suomen Pankki – Finlands Bank</i>	1.2708	1.2564
Eiropa zonas NCB starpsumma	69.6176	70.3915
<i>Българска народна банка (Bulgārijas Nacionālā banka)</i>	0.8511	0.8590
<i>Česká národní banka</i>	1.6172	1.6075
<i>Danmarks Nationalbank</i>	1.4986	1.4873
<i>Hrvatska narodna banka</i>	0.5673	0.6023
<i>Magyar Nemzeti Bank</i>	1.3348	1.3798
<i>Narodowy Bank Polski</i>	5.2068	5.1230
<i>Banca Națională a României</i>	2.4470	2.6024
<i>Sveriges Riksbank</i>	2.5222	2.2729
<i>Bank of England</i>	14.3374	13.6743
Ārpus eiropa zonas esošo NCB starpsumma	30.3824	29.6085
Kopā	100.0000	100.0000

ECB kopējā parakstītā kapitāla apjoms 2019. gadā nemainījās, bet kopējā apmaksātā kapitāla apjoms 2019. gadā samazinājās par 80 633 tūkst. eiro, jo eiro zonas NCB (parakstīto kapitālu apmaksā pilnā apjomā) procentuālā daļa ECB parakstītajā kapitālā samazinājās un attiecīgi ārpus eiro zonas esošo NCB (apmaksā tikai 3.75% no parakstītā kapitāla) procentuālā daļa ECB parakstītajā kapitālā palielinājās.

NCB parakstītās un apmaksātās daļas ECB kapitālā 2019. gada un 2018. gada beigās bija šādas.

(tūkst. eiro)

	Parakstītais kapitāls		Apmaksātais kapitāls	
	2019	2018	2019	2018
<i>Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique</i>	273 656	268 222	273 656	268 222
<i>Deutsche Bundesbank</i>	1 988 229	1 948 209	1 988 229	1 948 209
<i>Eesti Pank</i>	21 304	20 871	21 304	20 871
<i>Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland</i>	127 237	125 646	127 237	125 646
<i>Bank of Greece</i>	187 186	220 094	187 186	220 094
<i>Banco de España</i>	902 708	957 028	902 708	957 028
<i>Banque de France</i>	1 537 811	1 534 899	1 537 811	1 534 899
<i>Banca d'Italia</i>	1 277 600	1 332 645	1 277 600	1 332 645
<i>Central Bank of Cyprus</i>	16 270	16 378	16 270	16 378
Latvijas Banka	29 563	30 537	29 563	30 537
<i>Lietuvos bankas</i>	43 939	44 729	43 939	44 729
<i>Banque centrale du Luxembourg</i>	24 573	21 975	24 573	21 975
<i>Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta</i>	7 924	7 015	7 924	7 015
<i>De Nederlandsche Bank</i>	440 329	433 379	440 329	433 379
<i>Oesterreichische Nationalbank</i>	220 018	212 506	220 018	212 506
<i>Banco de Portugal</i>	177 173	188 723	177 173	188 723
<i>Banka Slovenije</i>	36 383	37 400	36 383	37 400
<i>Národná banka Slovenska</i>	86 643	83 623	86 643	83 623
<i>Suomen Pankki – Finlands Bank</i>	137 564	136 005	137 564	136 005
Eiro zonas NCB starpsumma	7 536 110	7 619 885	7 536 110	7 619 885
<i>Българска народна банка (Bulgārijas Nacionālā banka)</i>	92 132	92 987	3 455	3 487
<i>Česká národní banka</i>	175 062	174 012	6 565	6 525
<i>Danmarks Nationalbank</i>	162 224	161 000	6 083	6 038
<i>Hrvatska narodna banka</i>	61 410	65 199	2 303	2 445
<i>Magyar Nemzeti Bank</i>	144 492	149 363	5 418	5 601
<i>Narodowy Bank Polski</i>	563 636	554 565	21 136	20 796
<i>Banca Națională a României</i>	264 888	281 710	9 933	10 564
<i>Sveriges Riksbank</i>	273 028	246 042	10 239	9 227
<i>Bank of England</i>	1 552 025	1 480 244	58 201	55 509
Ārpus eiro zonas esošo NCB starpsumma	3 288 897	3 205 122	123 334	120 192
Kopā ²	10 825 007	10 825 007	7 659 444	7 740 077

² Noapaļošanas dēļ iespējamas atšķirības starp komponentu summu un kopsummu.

13.2. Prasības par Eiropas Centrālajai bankai nodotajām ārējām rezervēm

Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem eiro zonas NCB nodod ECB pārvaldīšanā noteiktu ārējo rezervju apjomu. Nododamo ārējo rezervju apjomu nosaka atbilstoši katras eiro zonas NCB ECB kapitāla atslēgai. Par ECB nodotajām ārējām rezervēm Latvijas Banka saņēma eiro denominētu prasību pret ECB 163 480 tūkst. eiro apjomā, t.i., proporcionāli pārējo eiro zonas NCB attiecīgo prasību vērtībai. 2019. gadā mainoties Latvijas Bankas ECB kapitāla atslēgai, šī prasība samazinājās līdz 158 264 tūkst. eiro. ECB nodoto ārējo rezervju tirgus vērtības un atbilstošās eiro denominētās prasības vērtības starpība 41 793 tūkst. eiro apjomā uzrādīta kā līdzdalība ECB kapitālā (sk. arī 13.1. skaidrojumu). Prasībām par ECB nodotajām ārējām rezervēm piemēro ECB galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi (sk. arī 33. skaidrojumu).

13.3. Prasības/saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem un nacionālo centrālo banku korespondentkontiem (neto)

TARGET2 sistēma ir reālā laika bruto norēķinu sistēma liela apjoma maksājumiem eiro. Prasības un saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem veidojas pārrobežu maksājumu rezultātā, par kuriem norēķini tiek veikti ar NCB naudas līdzekļiem. Minēto norēķinu rezultātā veidojas divpusējas prasības un saistības NCB TARGET2 sistēmas kontos. Katru dienu tiek aprēķinātas šo divpusējo atlikumu neto pozīcijas, kas tiek attiecinātas uz ECB, katrai NCB veidojoties vienai neto pozīcijai attiecībā pret ECB. Tā tiek uzrādīta NCB bilancē kā tīrās prasības vai tīrās saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem.

2019. gadā kredītiestāžu un Latvijas Bankas veikto pārrobežu maksājumu rezultātā samazinājās saistības par TARGET2 sistēmas norēķiniem un NCB korespondentkontiem (neto).

Minētajām prasībām vai saistībām piemēro ECB galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi.

13.4. Prasības par banknošu pārdali Eirosistēmā

Ievērojot to, ka eiro banknotes emitē eiro zonas NCB un ECB, tās savā bilancē uzrāda noteiktu daļu no kopējā Eirosistēmas emitēto eiro banknošu apjoma. Ņemot vērā, ka Latvijas Bankai piešķirtā daļa no kopējā emitēto eiro banknošu apjoma ir lielāka nekā Latvijas Bankas faktiski emitēto eiro banknošu tīrais apjoms (sk. 15. skaidrojumu), banknošu apgrozībā korekcijas rezultātā rodas attiecīgas prasības pret ECB par banknošu pārdali Eirosistēmā, kas uzrādītas bilances postenī "Pārējās prasības Eirosistēmā".

13.5. Citas prasības/saistības Eirosistēmā

Citas prasības Eirosistēmā ietver prasības pret ECB par tīro monetāro ienākumu pārdales rezultātu un par ECB starpperioda peļņas sadali.

Latvijas Bankas maksājami monetārie ienākumi 2019. gadā bija lielāki par tās saņemamiem monetārajiem ienākumiem. Tas radīja saistības pret ECB par tīro monetāro ienākumu pārdales rezultātu, kas 2019. gada beigās bija 7088 tūkst. eiro (2018. gada beigās – prasības 122 tūkst. eiro; sk. arī 2.27. un 38. skaidrojumu).

Prasības par ECB starpperioda peļņas sadali 5614 tūkst. eiro apjomā noteiktas atbilstoši Latvijas Bankas procentuālajai daļai ECB kapitālā (2018. gada beigās – 4775 tūkst. eiro; sk. arī 2.26. un 37. skaidrojumu).

14. PĀRĒJIE AKTĪVI

		(tūkst. eiro)	
	Skaidrojums	2019	2018
Uzkrātie procenti par monetārās politikas mērķiem turētajiem vērtspapīriem		66 999	63 088
Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā	14.2.	34 341	31 321
Atvasinātie biržā netirgotie līgumi	24.	32 492	38 999
Pamatlīdzekļi	14.1.	35 319	37 790
Uzkrātie procenti par pārējiem vērtspapīriem		20 146	22 602
Prasības par zibmaksājumu servisa izmantošanas nodrošinājumu	17.	11 581	10 017
Nemateriālie aktīvi	14.1.	2 263	2 406
Pārējie uzkrātie ienākumi		1 491	1 159
Nākamo periodu izdevumi		951	704
Citi pārējie aktīvi		479	638
Kopā		206 062	208 724

14.1. Pamatlīdzekļi un nemateriālie aktīvi

(tūkst. eiro)

	Ēkas, teritorijas labiekār- tošana un zeme	Telpu iekārtas un inven- tārs	Dator- tehnika, telekomu- nikāciju aparātūra	Naudas apstrādes, pārbaudes un gla- bāšanas iekārtas	Pārējie pamat- līdzekļi	Kopā pamat- līdzekļi	Nema- teriālie aktīvi
2017. gada 31. decembrī							
Izmaksas	61 455	6 358	5 935	7 086	10 155	90 989	7 258
Uzkrātais nolietojums/amortizācija	-29 566	-3 950	-4 426	-5 393	-7 989	-51 324	-4 895
Atlikusī vērtība	31 889	2 408	1 509	1 693	2 166	39 665	2 363
2018. gadā							
Pieaugums	995	95	235	48	990	2 363	543
Atsavinātie un norakstītie aktīvi	-1 101	-138	-1 575	-88	-1 235	-4 137	-1
Izmaksu tīrās pārmaiņas	-106	-43	-1 340	-40	-245	-1 774	542
Nolietojums/amortizācija	-1 961	-269	-619	-375	-465	-3 689	-500
Atsavināto un norakstīto aktīvu uzkrātais nolietojums/amortizācija	656	121	1 573	84	1 154	3 588	1
Uzkrātā nolietojuma/amortizācijas tīrās pārmaiņas	-1 305	-148	954	-291	689	-101	-499
2018. gada 31. decembrī							
Izmaksas	61 349	6 315	4 595	7 046	9 910	89 215	7 800
Uzkrātais nolietojums/amortizācija	-30 871	-4 098	-3 472	-5 684	-7 300	-51 425	-5 394
Atlikusī vērtība	30 478	2 217	1 123	1 362	2 610	37 790	2 406
2019. gadā							
Pieaugums	616	35	431	1 540	202	2 824	387
Pārklasifikācija	-3	-	-	-	3	-	-
Atsavinātie un norakstītie aktīvi	-3 664	-119	-259	-3 253	-285	-7 580	-77
Izmaksu tīrās pārmaiņas	-3 051	-84	172	-1 713	-80	-4 756	310
Nolietojums/amortizācija	-1 982	-264	-564	-310	-479	-3 599	-530
Pārklasifikācija	3	-	-	-	-3	-	-
Atsavināto un norakstīto aktīvu uzkrātais nolietojums/amortizācija	2 269	116	258	2 963	278	5 884	77
Uzkrātā nolietojuma/amortizācijas tīrās pārmaiņas	290	-148	-306	2 653	-204	2 285	-453
2019. gada 31. decembrī							
Izmaksas	58 298	6 231	4 767	5 333	9 830	84 459	8 110
Uzkrātais nolietojums/amortizācija	-30 581	-4 246	-3 778	-3 031	-7 504	-49 140	-5 847
Atlikusī vērtība	27 717	1 985	989	2 302	2 326	35 319	2 263

Latvijas Bankas līgumsaistības par pamatlīdzekļu iegādi 2019. gada beigās bija 11 tūkst. eiro (2018. gada beigās – 209 tūkst. eiro).

14.2. Līdzdalība Starptautisko norēķinu bankas kapitālā

2019. gada un 2018. gada beigās Latvijas Bankai piederēja 1070 SNB akciju, kas atbilda 0.19% no kopējā SNB parakstītā un apmaksātā kapitālā.

Latvijas Bankas īpašumā esošo SNB akciju kopējā nominālvērtība ir 5350 tūkst. SDR (katras akcijas nominālvērtība ir 5 tūkst. SDR), kas apmaksāta 1338 tūkst. SDR jeb 25% apmērā (sk. arī 46. skaidrojumu). Latvijas Bankas bilancē 2019. gada un 2018. gada beigās SNB akcijas uzrādītas patiesajā vērtībā. SNB akcijas netiek tirgotas publiskā vērtspapīru tirgū. Pēc Latvijas Bankas vērtējuma piemērotākā SNB akciju patiesās vērtības noteikšanas metode ir 70% no SNB tīrajiem aktīviem, pamatojoties uz aktuālākajiem publicētajiem SNB finanšu pārskatiem. Šo novērtēšanas metodi SNB izmantoja, nosakot tās emitēto akciju cenu, un arī Hāgas Starptautiskā tiesa to atzinusi par piemērotu akciju novērtēšanai, tās atpērkot no SNB bijušajiem privātajiem akcionāriem. Saskaņā ar SNB Statūtiem tās akcionāri ir vienīgi centrālās bankas. SNB akciju aplēstā patiesā vērtība 2019. gada beigās bija 34 341 tūkst. eiro (2018. gada beigās – 31 321 tūkst. eiro).

15. BANKNOTES APGROZĪBĀ

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Eiro banknotes	4 666 799	4 536 729
Latvijas Bankas eiro banknošu tīrā emisija	-332 698	-132 592
Banknošu pārdales Eirosistēmā korekcija	4 999 497	4 669 321
Kopā	4 666 799	4 536 729

Latvijas Bankas emitētās eiro monētas uzrādītas bilances postenī "Pārējās saistības" (sk. arī 22. skaidrojumu).

Eiro banknošu pārrobežu plūsmas rezultātā 2019. gadā turpināja augt Latvijas Bankā iemaksāto eiro banknošu apjoma pārsniegums pār izmaksāto eiro banknošu apjomu, tādējādi palielinot negatīvo Latvijas Bankas eiro banknošu tīro emisiju līdz 332 698 tūkst. eiro. 2019. gada beigās Eirosistēmā kopumā eiro banknošu apjoms apgrozībā pieauga līdz 1293 mljrd. eiro (2018. gada beigās – 1231 mljrd. eiro), un tā rezultātā palielinājās Latvijas Bankas bilancē uzrādītā banknošu pārdales Eirosistēmā korekcija.

16. SAISTĪBAS EIRO PRET EIRO ZONAS VALSTU KREDĪTIESTĀDĒM MONETĀRĀS POLITIKAS OPERĀCIJU REZULTĀTĀ

16.1. Pieprasījuma noguldījumu konti (ietverot obligāto rezervju sistēmu)

Pieprasījuma noguldījumu konti ietver kredītiestāžu, kurām ir pienākums glabāt obligātās rezerves, līdzekļu atlikumus. Šo kontu atlikumam rezervju prasību ietvaros piemēro pēdējo pieejamo Eirosistēmas galveno refinansēšanas operāciju izsolēs izmantoto procentu likmi. Konta atlikumam, kas pārsniedz rezervju prasībās paredzēto apjomu, kopš 2014. gada jūnija piemērota zemākā no procentu likmēm (0% vai ECB noguldījumu iespējas procentu likme). ECB Padome 2019. gada 12. septembrī nolēma ieviest virsrezervju atlīdzības divu līmeņu sistēmu, saskaņā ar kuru daļu no kredītiestāžu likviditātes pārpalikuma, t.i., naudas līdzekļu atlikuma, kas pārsniedz rezervju prasības, atbrīvo no negatīvas noguldījumu iespējas procentu likmes piemērošanas.

Latvijas Bankā 2019. gada beigās pieprasījuma noguldījumu kontu atlikums bija 5 660 676 tūkst. eiro (2018. gada beigās – 5 050 101 tūkst. eiro), t.sk. obligātās rezerves 156 304 tūkst. eiro (2018. gada beigās – 156 079 tūkst. eiro).

16.2. Noguldījumu iespēja

Noguldījumu iespēja ir Eirosistēmas pastāvīgā iespēja, kuru kredītiestādes izmanto, lai veiktu noguldījumus uz nakti par iepriekš noteiktu procentu likmi. Latvijas Bankā 2019. gada un 2018. gada beigās nebija veikti šādi noguldījumi.

17. PĀRĒJĀS SAISTĪBAS EIRO PRET EIRO ZONAS VALSTU KREDĪTIESTĀDĒM

Pārējās saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm veidoja naudas līdzekļi, kas saņemti kā nodrošinājums zibmaksājumu servisa izmantošanai (2019. gada beigās – 11 871 tūkst. eiro; 2018. gada beigās – 13 847 tūkst. eiro). No kredītiestādēm saņemtais nodrošinājums zibmaksājumu servisa izmantošanai noguldīts ECB un nodots attiecīgajam maksājumu sistēmas operatoram (sk. arī 14. skaidrojumu).

18. SAISTĪBAS EIRO PRET CITIEM EIRO ZONAS VALSTU REZIDENTIEM

Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem ietver Latvijas valdības un citu finanšu institūciju pieprasījuma noguldījumus. Valdības noguldījumi ietver Latvijas Bankas pieņemtos Valsts kases pieprasījuma noguldījumus, Latvijas Bankai veicot Latvijas valdības finanšu aģenta funkcijas (sk. arī 43. skaidrojumu).

19. SAISTĪBAS EIRO PRET ĀRPUS EIRO ZONAS ESOŠO VALSTU REZIDENTIEM

Saistības eiro pret citām finanšu institūcijām galvenokārt ietver 2019. gadā noslēgto līgumu par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu ietvaros piesaisītos līdzekļus.

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Citas finanšu institūcijas	306 195	4 423
Starptautiskais Valūtas fonds	1 035	1 025
Eiropas Komisija	9	11 076
Kopā	307 239	16 524

20. SAISTĪBAS ĀRVALSTU VALŪTĀ PRET EIRO ZONAS VALSTU REZIDENTIEM

Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem ietver Latvijas valdības pieprasījuma noguldījumus ārvalstu valūtā (2019. gada beigās – 153 351 tūkst. eiro; 2018. gada beigās – 150 535 tūkst. eiro; sk. arī 43. skaidrojumu).

21. SAISTĪBAS ĀRVALSTU VALŪTĀ PRET ĀRPUS EIRO ZONAS ESOŠO VALSTU REZIDENTIEM

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Saistības par līgumiem par vērtspapīru pārdošanu ar atpirkšanu	1 363 337	–
Saistības par zelta mijmaiņas līgumiem	279 031	114 323
Saistības par biržā netirgoto valūtas maiņas nākotnes līgumu nodrošinājumu	–	961
Kopā	1 642 368	115 284

22. PĀRĒJĀS SAISTĪBAS

		(tūkst. eiro)	
	Skaid- rojums	2019	2018
Uzkrājumi tirgus riskam un kredītriskam	36.	203 900	123 970
Eiro monētas apgrozībā	22.1.	79 496	73 513
Lata banknotes apgrozībā	22.1.	23 719	25 798
Uzkrātie izdevumi un tamlīdzīgas saistības		9 805	6 533
Atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi	24.	7 837	17 003
Lata monētas apgrozībā	22.1.	2 855	3 116
Nodokļu saistības	22.2.	13	66
Citas pārējās saistības		1 701	1 878
Kopā		329 326	251 877

22.1. Banknotes un monētas apgrozībā

Papildus bilancē uzrādītajām Latvijas Bankas emitētajām lata un eiro apgrozības monētām 2019. gada beigās apgrozībā bija arī eiro kolekcijas monētas, lata jubilejas un piemiņas monētas un dārgmetāla apgrozības monētas (kopējā nominālvērtība – 6960 tūkst. eiro; 2018. gada beigās – 6878 tūkst. eiro). Šīs apgrozībā esošās monētas nav ietvertas bilances postenī "Pārējās saistības" (sk. arī 2.21. un 46. skaidrojumu).

Bilancē kā saistības 2019. gada un 2018. gada beigās nav uzrādītas emitētās lata naudas zīmes 95 600 tūkst. eiro apjomā (lata banknotes 35 791 tūkst. eiro apjomā un lata monētas 59 809 tūkst. eiro apjomā), kuru apmaiņas iespējamība ir zema (sk. arī 46. skaidrojumu).

22.2. Nodokļu saistības

2019. gada un 2018. gada beigās Latvijas Bankas nodokļu saistības bija šādas.

(tūkst. eiro)

	IIN	VSAOI un SN (darba devējs)	VSAOI un SN (darba ņēmējs)	NĪN	PVN	Pārējie nodokļi un nodevas	Kopā
Saistības 2017. gada 31. decembrī	–	–	4	–	71	–	75
2018. gadā							
Aprēķināts	3 081	4 031	1 844	228	1 326	3	10 513
Atlikto saistību samazinājums	–	12	–	–	–	–	12
Samaksāts	–3 081	–4 043	–1 848	–228	–1 332	–2	–10 534
Saistības 2018. gada 31. decembrī	–	–	–	–	65	1	66
2019. gadā							
Aprēķināts	3 076	3 941	1 843	225	1 349	1	10 435
Atlikto saistību palielinājums	–	101	–	–	–	–	101
Samaksāts	–3 076	–4 042	–1 843	–225	–1 401	–2	–10 589
Saistības 2019. gada 31. decembrī	–	–	–	–	13	–	13

Papildus šajā skaidrojumā uzrādītajiem nodokļu maksājumiem Latvijas Banka 2019. gadā valsts ieņēmumos ieskaitīja 2018. gadā gūtās peļņas daļu 70% apmērā (2018. gadā – 2017. gadā gūtās peļņas daļu 65% apmērā), t.sk. maksājumu par valsts kapitāla izmantošanu (2019. gadā – 10 196 tūkst. eiro; 2018. gadā – 15 524 tūkst. eiro; sk. arī 23. un 43. skaidrojumu). Latvijas Banka nav uzņēmusi ienākuma nodokļa maksātāja.

23. KAPITĀLS UN REZERVES

(tūkst. eiro)

	Pamat- kapitāls	Rezerves kapitāls	Pārvēr- tēšanas konts	Pārskata gada peļņa	Kapitāls un rezerves
2017. gada 31. decembrī	100 000	228 003	88 637	23 884	440 524
2018. gadā					
Tirās pārmaiņas pārvērtēšanas, realizēšanas un pārvērtēšanas rezultāta atzišanas peļņas un zaudējumu aprēķinā rezultātā	x	x	10 802	x	10 802
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	x	x	x	–15 524	–15 524
Rezerves kapitālā ieskaitītā peļņas daļa	x	8 360	x	–8 360	–
Pārskata gada peļņa	x	x	x	14 566	14 566
2018. gada 31. decembrī	100 000	236 363	99 439	14 566	450 368
2019. gadā					
Tirās pārmaiņas pārvērtēšanas, realizēšanas un pārvērtēšanas rezultāta atzišanas peļņas un zaudējumu aprēķinā rezultātā	x	x	166 303	x	166 303
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	x	x	x	–10 196	–10 196
Rezerves kapitālā ieskaitītā peļņas daļa	x	4 370	x	–4 370	–
Pārskata gada peļņa	x	x	x	27 155	27 155
2019. gada 31. decembrī	100 000	240 733	265 742	27 155	633 630

Latvijas Bankas kapitālu un rezerves veido pamatkapitāls, rezerves kapitāls, pārvērtēšanas konts, kā arī nesadalītā pārskata gada peļņa.

Tiesību akti nenosaka kapitāla pietiekamības prasības Latvijas Bankai, tomēr tās kapitāla apjomam jābūt atbilstošam, lai veicinātu uzticēšanos īstenojamajai monetārajai politikai un nodrošinātu Latvijas Bankas darbību un finansiālo neatkarību, īstenojot ECBS un ECB Statūtos un likumā "Par Latvijas Banku" noteiktos uzdevumus. Monetārās politikas īstenošana, kā arī pakļautība finanšu un darbības riskiem var negatīvi ietekmēt Latvijas Bankas ienākumus vai radīt zaudējumus, kas sedzami no Latvijas Bankas kapitāla un rezervēm.

Latvijas Bankas pamatkapitālu veido valsts piešķirtie līdzekļi, pārvēdumi no rezerves kapitāla un Latvijas Bankas peļņas atskaitījumi.

Likums "Par Latvijas Banku" nosaka, ka Latvijas Banka valsts ieņēmumos ieskaita pārskata gadā gūtās peļņas daļu, kas aprēķināta, piemērojot Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā noteikto uzņēmumu ienākuma nodokļa likmi, un veic maksājumu par valsts kapitāla izmantošanu 50% apmērā no pārskata gadā gūtās peļņas, kā arī to, ka Latvijas Bankas padomei, apstiprinot gada pārskatu, ir tiesības pieņemt lēmumu par maksājuma procentu apmēra samazināšanu par valsts kapitāla izmantošanu, ja tas nepieciešams Latvijas Bankas rezerves kapitāla palielināšanai saistībā ar finanšu riskiem, kuriem Latvijas Banka pakļauta tās uzdevumu izpildē. 2019. gada un 2018. gada beigās spēkā esošā uzņēmumu ienākuma nodokļa likme bija 20%. Tādējādi, ja Latvijas Bankas padome neņem citādi, valsts ieņēmumos 15 dienu laikā pēc tam, kad Latvijas Bankas padome apstiprinājusi 2019. gada pārskatu, ieskaitāmi 70% no Latvijas Bankas pārskata gadā gūtās peļņas jeb 19 009 tūkst. euro.

Pēc minēto atskaitījumu veikšanas saskaņā ar likumu "Par Latvijas Banku" Latvijas Bankas peļņas atlikums ieskaitāms rezerves kapitālā. Rezerves kapitāls izveidots iespējamo zaudējumu segšanai.

Pārvērtēšanas konts ietver finanšu instrumentu un zelta pozitīvo pārvērtēšanas rezultātu. Grāmatvedības politika, kas saskaņota ar ECB tiesību aktos par grāmatvedību un finanšu pārskatiem noteiktajiem grāmatvedības pamatprincipiem un aprakstīta 2. skaidrojumā, nosaka, ka tikai pēc finanšu instrumenta atsavināšanas vai norēķinu veikšanas realizētie guvumi tiek atzīti peļņas un zaudējumu aprēķinā, bet nerealizētie guvumi – bilances posteņi "Kapitāls un rezerves" kā pārvērtēšanas rezerve, jo tas veicina kapitāla saglabāšanu finanšu instrumentu cenu, procentu likmju un valūtas kursu pārmaiņu apstākļos.

Pārvērtēšanas konta pārmaiņas 2019. un 2018. gadā bija šādas.

	(tūkst. euro)				
	2019	Atzīšana peļņas un zaudējumu aprēķinā	Pārvēr- tēšana	Reali- zēšana	2018
Sākotnējais pārvērtēšanas konts	–	x	x	–2 859	2 859
Līdzdalības kapitālā pārvērtēšanas rezerve	31 832	–	3 020	–	28 812
Ārvalstu valūtas un zelta pārvērtēšanas rezultāts	91 419	145	45 994	–	45 280
Procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezultāts	62	431	–369	–	–
Vērtspapīru pārvērtēšanas rezultāts	142 429	3 280	120 788	–4 127	22 488
Kopā	265 742	3 856	169 433	–6 986	99 439
	2018	Atzīšana peļņas un zaudējumu aprēķinā	Pārvēr- tēšana	Reali- zēšana	2017
Sākotnējais pārvērtēšanas konts	2 859	x	x	–5 662	8 521
Līdzdalības kapitālā pārvērtēšanas rezerve	28 812	–	907	–	27 905
Ārvalstu valūtas un zelta pārvērtēšanas rezultāts	45 280	407	12 596	–169	32 446
Procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezultāts	–	346	–346	–	–
Vērtspapīru pārvērtēšanas rezultāts	22 488	47 150	–40 119	–4 308	19 765
Kopā	99 439	47 903	–26 962	–10 139	88 637

Ievērojot ECB tiesību aktos par grāmatvedību un finanšu pārskatiem noteikto, 2014. gada 1. janvārī Latvijas Banka uzkrāto ārvalstu valūtas pozīciju pārvērtēšanas rezultātu pārklasificēja uz sākotnējo pārvērtēšanas kontu. Sākotnējais pārvērtēšanas konts ietver arī pirms grāmatvedības politikas maiņas 2007. gada 1. janvārī uzkrāto finanšu instrumentu un zelta pārvērtēšanas rezultātu.

Sākotnējā pārvērtēšanas konta atlikumu atzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā, lai kompensētu mazākus ienākumus par prasībām par banknošu pārdali Eirosistēmā saskaņā ar koeficientiem, kurus saskaņā ar ECB Padomes lēmumiem piemēro prasību par banknošu pārdali Eirosistēmā atbilstīgās daļas korekcijas aprēķinam pirmos sešus gadus pēc NCB pievienošanās Eirosistēmai (sk. 33. skaidrojumu). Peļņas un zaudējumu aprēķinā atzīstamo summu attiecīgajā gadā aprēķina, reizinot sākotnējā pārvērtēšanas konta atlikumu 2014. gada 1. janvārī ar 33. skaidrojumā norādīto attiecīgā gada kompensācijas summas aprēķina koeficienta īpatsvāru šo koeficientu kopsummā pārejas periodā, kurā prasību par banknošu pārdali Eirosistēmā korekciju summas tiek aprēķinātas. 2019. gadā beidzās minētais sešu gadu pēc Latvijas Bankas pievienošanās Eirosistēmai pārejas periods.

Līdzdalības kapitālā pārvērtēšanas rezerve izveidota, lai uzskaitītu SNB akciju pārvērtēšanas rezultātu. SNB akciju pārvērtēšanas rezultātu neatzīst peļņas un zaudējumu aprēķinā.

24. ATVASINĀTIE FINANŠU INSTRUMENTI UN VALŪTAS MAIŅAS TAGADNES LĪGUMI

Lai pārvaldītu ar ieguldījumiem saistīto procentu likmju risku un valūtas risku, Latvijas Banka veic darījumus ar biržā netirgotajiem valūtas maiņas nākotnes un tagadnes līgumiem, valūtas, zelta un procentu likmju mijmaiņas līgumiem, vērtspapīru nākotnes darījumus un darījumus ar biržā tirgotajiem procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes līgumiem. Šo darījumu līgumvērtība vai nosacītā vērtība un uzskaites vērtība 2019. gada un 2018. gada beigās bija šāda.

(tūkst. eiro)

	Līgumvērtība vai nosacītā vērtība		Uzskaites vērtība			
	2019	2018	Aktīvi		Saistības	
			2019	2018	2019	2018
Atvasinātie biržā netirgotie līgumi un valūtas maiņas tagadnes līgumi						
Valūtas maiņas nākotnes līgumi un valūtas mijmaiņas līgumi	2 524 378	4 183 931	31 570	35 347	6 477	13 880
Valūtas maiņas tagadnes līgumi	396 631	378 896	–	–	444	525
Vērtspapīru nākotnes darījumi	788 442	881 305	843	3 500	304	2 068
Procentu likmju mijmaiņas līgumi	36 229	52 838	79	152	612	530
Kopā	x	x	32 492	38 999	7 837	17 003
Atvasinātie biržā netirgotie zelta mijmaiņas līgumi	279 031	114 323	289 043	117 701	279 419	114 480
Atvasinātie biržā tirgotie līgumi						
Procentu likmju nākotnes līgumi	1 374 836	1 938 588	x	x	x	x
Valūtas maiņas nākotnes līgumi	100 000	100 000	x	x	x	x

Atvasināto biržā netirgoto līgumu un valūtas maiņas tagadnes līgumu uzskaites vērtība uzrādīta bilances postenī "Pārējie aktīvi" vai "Pārējās saistības" (sk. arī 14. un 22. skaidrojumu). Tā kā par atvasināto biržā tirgoto līgumu patiesās vērtības ikdienas pārmaiņām tiek veikts norēķins, tās uzrādītas kā pieprasījuma noguldījumi attiecīgajā bilances aktīvu postenī.

Lai samazinātu valūtas riska ierobežošanas izmaksas un paaugstinātu finanšu ieguldījumu ienesīgumu, Latvijas Banka izmanto zelta mijmaiņas līgumus (sk. arī 6. un 21. skaidrojumu).

NOZĪMĪGĀKIE RISKI UN TO PĀRVALDĪŠANAS PRINCIPI

25. RISKU PĀRVALDĪŠANA

Galvenie ar Latvijas Bankas darbību saistītie riski ir finanšu riski un darbības riski. Latvijas Banka risku pārvaldīšanu organizē un veic saskaņā ar Latvijas Bankas padomes pieņemto "Latvijas Bankas risku pārvaldīšanas politiku".

Risku pārvaldīšanu Latvijas Bankā veic sistemātiska procesa ietvaros, identificējot, analizējot un novērtējot riskus, plānojot un īstenojot risku ierobežošanas pasākumus, pārtraugot un regulāri pārskatot riskus ar mērķi laikus apzināt, attiecīgi novērtēt un efektīvi pārvaldīt riskus, kuri var negatīvi ietekmēt Latvijas Bankas finansiālo stāvokli un darbības finanšu rezultātus, kā arī Latvijas Bankas spēju kvalitatīvi un efektīvi veikt normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus, t.sk. piedalīties ECBS funkciju izpildes nodrošināšanā.

Risku pārvaldīšanas procesu organizē saskaņā ar starptautiskiem labās prakses principiem risku pārvaldīšanas jomā, ņemot vērā Latvijas Bankas mērķus un uzdevumus un ārējās vides norises, kā arī ievērojot ECB noteiktās prasības.

25.1. Finanšu riski

Nozīmīgākie finanšu riski, kam ikdienā pakļauta Latvijas Banka, ir tirgus risks (cenas, procentu likmju un valūtas risks), kredītrisks un likviditātes risks. Finanšu riskus pārvalda ar mērķi mazināt iespējamu negatīvu ietekmi uz Latvijas Bankas finanšu stāvokli un darbības finanšu rezultātiem finanšu tirgus faktoru nelabvēlīgu pārmaiņu vai darbības partnera saistību neizpildes dēļ. Pārvaldot finanšu riskus, ievēro pieļaujamos finanšu risku veidus un to parametrus, kuru ietvaros ilgtermiņā nodrošina ieguldījumu vērtības saglabāšanu, nepieciešamās likviditātes nodrošināšanu un ienākumu gūšanu.

Latvijas Banka ar tās ieguldījumiem saistītos finanšu riskus pārvalda saskaņā ar Latvijas Bankas padomes pieņemto kārtību, kurā noteiktās ieguldījumu politikas galvenie principi izklāstīti 4. skaidrojumā. Ieguldījumi tiek pārvaldīti, tos grupējot dažādos ieguldījumu portfeļos. Finanšu instrumentu ieguldījumu portfeļiem noteikti neitrālā portfeļa parametri, kas raksturo attiecīgā ieguldījumu portfeļa finanšu risku pieņemamo lielumu (līmeni) un gaidāmo ienesīgumu. Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa kontrolē ieguldījumu atbilstību noteiktajām prasībām un, ja rodas novirzes no Latvijas Bankas padomes kārtībā noteiktā, informē par to Latvijas Bankas padomi un valdi.

Ieguldījumu, t.sk. ar tiem saistīto finanšu risku, pārvaldīšanai izveidotā Latvijas Bankas investīciju komiteja izstrādā ieguldījumu pārvaldīšanas stratēģiju, apstiprina ieguldījumu veikšanas taktiku un nosaka detalizētākus finanšu risku limitus, kā arī pārtrauga ārējo pārvaldītāju darbību. Latvijas Bankas investīciju komiteja reizi ceturksnī pārskata ieguldījumu stratēģiju, bet reizi nedēļā saņem un izvērtē finanšu ieguldījumu portfeļu vadītāju ziņojumus par notikumiem finanšu tirgos un viņu sagatavotās finanšu tirgus attīstības prognozes, finanšu risku vadītāju ziņojumus, kā arī apstiprina ieguldījumu pārvaldīšanas taktiku nākamajai nedēļai. Tirgus operāciju pārvalde regulāri informē Latvijas Bankas padomi un valdi par ieguldījumu pārvaldīšanas rezultātiem.

VSAIP ietvaros Latvijas Banka veic aktīvu iegādes saskaņā ar ECB Padomes lēmumiem. Latvijas Banka šīs iegādes veic un finanšu riskus pārvalda atbilstoši ECB Padomes pamatnostādņēm un Latvijas Bankas valdes pieņemtajai kārtībai. Finanšu riski, kas rodas monetārās politikas īstenošanas rezultātā, tiek sadalīti starp eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā, izņemot riskus saistībā ar VSAIP ietvaros Latvijas Bankas veiktajām Latvijas valdības vērtspapīru iegādēm.

25.1.1. Tirgus risks

Tirgus risks raksturo iespēju ciest zaudējumus finanšu tirgus faktoru nelabvēlīgu pārmaiņu dēļ.

Procentu likmju risku Latvijas Bankai rada ieguldījumi procentu likmju maiņai pakļautos parādā vērtspapīros un atvasinātajos procentu likmju finanšu instrumentos, kas iegādāti ieguldījumu pārvaldīšanas ietvaros. Latvijas Banka pārvalda procentu likmju risku, izmantojot katram ieguldījumu portfelim atsevišķi noteikto modificētā procentu riska indeksu (*modified duration*) un pieļaujamo noviržu limitus.

Latvijas Bankas pakļautību valūtas riskam nosaka tās ieguldījumu struktūra. Latvijas Banka pārvalda valūtas risku, nosakot, ka neitrālais portfelis ir izteikts eiro, novēršot valūtas risku (izņemot zelta portfeli, jo Latvijas Banka 2017. gadā pārtrauca zelta cenas svārstību riska ierobežošanu, un kapitāla vērtspapīru portfeli, kurā ieguldījumi tiek veikti attiecīgajā akciju indeksā ietilpstošo akciju denominācijas valūtās) un izmantojot sekošanas novirzes (*tracking error*) limitus attiecībā pret atbilstošo neitrālo portfeli. Sekošanas novirzi aprēķina kā ieguldījumu portfeļa un attiecīgā neitrālā portfeļa gaidāmo gada ienesīgumu starpības standartnovirzi. 1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļos, ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļos un kapitāla vērtspapīru portfelī iekļauto ieguldījumu (sk. 4. skaidrojumu) kopējais tirgus risks tiek ierobežots, nosakot maksimāli pieļaujamo sekošanas novirzi. Sekošanas novirze 2019. un 2018. gadā atspoguļota 28. skaidrojumā.

Kapitāla vērtspapīru portfelis pakļauts tirgus cenu riskam (riskam, ka cenu pārmaiņu gadījumā ieguldījuma vērtība var samazināties). Tā kā kapitāla vērtspapīru portfelim ir augsta diversifikācijas pakāpe, tas galvenokārt pakļauts sistēmisku akciju cenu svārstību riskam.

Ieguldījumu portfeļu, izņemot piesaistīto ieguldījumu portfeļus, kapitāla vērtspapīru portfeli un zelta portfeli, neitrālā portfeļa valūta ir eiro. Piesaistīto ieguldījumu portfeļu neitrālā portfeļa valūtas struktūru veido atbilstoši attiecīgo saistību valūtai. Novirzes no neitrālā portfeļa valūtas struktūras rada atklāto valūtas pozīciju. Lai panāktu atklāto valūtas pozīciju atbilstību limitiem, Latvijas Banka ierobežo valūtas risku, izmantojot biržā netirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus un valūtas mijmaiņas līgumus un biržā tirgotos valūtas maiņas nākotnes līgumus.

Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa kontrolē ieguldījumu portfeļu modificētā procentu likmju riska indeksa, sekošanas novirzes un atklāto valūtas pozīciju atbilstību Latvijas Bankas padomes pieņemtajai kārtībai un attiecīgajiem Latvijas Bankas investīciju komitejas lēmumiem.

Latvijas Bankas pakļautība tirgus riskam (stāvoklis 2019. gada un 2018. gada beigās) atspoguļota 26.–28. skaidrojumā.

25.1.2. Kredītrisks

Kredītrisks raksturo iespēju ciest zaudējumus darījuma partnera saistību neizpildes dēļ. Latvijas Bankai kredītrisks galvenokārt rodas, veicot ieguldījumus ārvalstu finanšu instrumentos, kā arī monetārās politikas operāciju rezultātā. Saskaņā ar ECBS un ECB Statūtiem ar monetārās politikas īstenošanu saistītie riski, tiem īstenojoties, tiek sadalīti starp eiro zonas NCB proporcionāli to daļām ECB kapitālā, izņemot riskus saistībā ar VSAIP ietvaros Latvijas Bankas veiktajām Latvijas valdības vērtspapīru iegādēm.

Latvijas Banka ierobežo ar ieguldījumiem ārvalstu finanšu instrumentos saistīto kredītrisku, nosakot limitus ieguldījumiem ar dažādu kredītkvalitāti. Kredītkvalitāte tiek noteikta, pamatojoties uz starptautisko kredītreitingu aģentūru *Fitch Ratings*, *Moody's Investors Service*, *Standard & Poor's* un *DBRS* noteiktajiem kredītreitingiem. Ierobežojumi noteikti arī maksimālajam ieguldījumu apjomam vienas grupas finanšu instrumentos, kā arī ar vienu partneri noslēgto un viena emitenta emitēto finanšu instrumentu apjomam. Ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru nākotnes darījumi daļēji nodrošināti ar īstermiņa finanšu instrumentiem. Lai samazinātu kredītrisku attiecībā uz biržā netirgotos atvasināto finanšu instrumentu darījuma partneriem, Latvijas Banka slēdz ar tiem Starptautiskās Mijmaiņas darījumu un atvasināto finanšu instrumentu asociācijas (*International Swaps and Derivatives Association, Inc.*; *ISDA*) standartizētos līgumus (*ISDA Master Agreement*) un to pielikumus par finanšu nodrošinājumu (*Credit Support Annex*). Lai samazinātu kredītrisku attiecībā uz vērtspapīra pārdošanas ar atpirkšanu un vērtspapīra pirkšanas ar atpārdošanu līgumu darījuma partneriem, Latvijas Banka slēdz ar tiem Vērtspapīru un finanšu tirgu asociācijas (*Securities Industry and Financial Markets Association*; *SIFMA*) un Starptautiskās kapitāla tirgus asociācijas (*International Capital Market Association*; *ICMA*) standartizētos līgumus (*Global Master Repurchase Agreement*), bet ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļu ārējie pārvaldītāji slēdz ar darījuma partneriem *Treasury Market Practices Group* (*TMPG*) standartizētos līgumus (*Master Securities Forward Transaction Agreement*). Lai kontrolētu ar Latvijas Bankas ieguldījumiem saistīto kredītrisku, Tirgus operāciju pārvaldes Riska vadības daļa uzrauga esošā kredītriska atbilstību Latvijas Bankas padomes pieņemtajai kārtībai.

Kredītiestādēm 2019. un 2018. gadā izsniegtie aizdevumi monetārās politikas operāciju rezultātā bija nodrošināti ar vērtspapīru ķīlu atbilstoši ECB noteiktajām prasībām. Tirgus operāciju pārvalde regulāri kontrolē attiecīgo aizdevumu nodrošinājuma pietiekamību un tā atbilstību ECB noteiktajām prasībām, kā arī uztur Latvijas Republikā emitēto un glabāto monetārās politikas operācijās izmantojamo atbilstošo vērtspapīru sarakstu.

Latvijas Bankas pakļautība kredītriskam (stāvoklis 2019. gada un 2018. gada beigās) atspoguļota 30.–32. skaidrojumā.

25.1.3. Likviditātes risks

Likviditātes risks raksturo nespēju īsā laikā un par konkurējošu tirgus cenu atsavināt ieguldījumus. Līdz ar Latvijas daļību eiro zonā mazinājusies likviditātes nepieciešamība, kā arī risks, kas izriet no nespējas laikus izpildīt saistības. Īstenojot ieguldījumu stratēģiju, Latvijas Banka pārvalda likviditātes risku, noteiktu ieguldījumu apjomu izvietojot likvīdos starptautisko institūciju, ārvalstu valdību un korporatīvā sektora emitētos parāda vērtspapīros, īstermiņa noguldījumos ārvalstu finanšu institūcijās un citos finanšu instrumentos. Latvijas Bankas aktīvu un saistību likviditātes struktūra 2019. gada un 2018. gada beigās atspoguļota 29. skaidrojumā.

Likviditātes risku var ierobežot, diversificējot ieguldījumus. Tapēc Latvijas Banka pārvalda likviditātes risku, nosakot ierobežojumus maksimālajam ieguldījumu apjomam vienas grupas finanšu instrumentos, kā arī viena emitenta emitēto finanšu instrumentu apjomam.

25.2. Darbības riski

Darbības riskus pārvalda ar mērķi nodrošināt efektīvu procesa vai projekta kvalitatīva rezultāta sasniegšanu noteiktajā laikā, kā arī procesa nepārtrauktu, atbilstošu un drošu izpildi, mazinot tādu iespējamu negatīvu ietekmi uz Latvijas Bankas spēju veikt tās uzdevumus, reputāciju vai finansiālo stāvokli un darbības finanšu rezultātiem, kuru var radīt Latvijas Bankas procesu neatbilstoša vai kļūdaina izpilde, darbinieka darbība vai bezdarbība, vai darbinieka nepieejamība, Latvijas Bankas informācijas sistēmas, informācijas sistēmu infrastruktūras vai pārējās Latvijas Bankas infrastruktūras neatbilstoša darbība vai nepieejamība vai ārējie apstākļi.

Latvijas Banka darbības riskus pārvalda vienotā darbības risku pārvaldīšanas ietvarā, kur būtiskākie no darbības riskiem ir atbilstības riski (t.sk. interešu konflikta novēršanas, pretkorupcijas kontroles, fizisko personu datu aizsardzības, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas un darba vides aizsardzības nodrošināšanas jomās), darbības nepārtrauktības riski, fiziskās drošības riski, informācijas drošības riski un informācijas sistēmu, t.sk. kiberdrošības, riski.

Darbības riskus Latvijas Bankā pārvalda procesos un projektos, klasificējot procesus un riskus, novērtējot risku ietekmi uz procesa vai projekta rezultātu un atkarībā no procesa un risku klasifikācijas nosakot un īstenojot piemērotāko rīcību, lai nodrošinātu atbilstošu risku pārvaldīšanu. Nolūkā pilnveidot Latvijas Bankas darbības risku pārvaldīšanu un stiprināt iekšējās kontroles sistēmu 2019. gada 1. februārī, apvienojot Latvijas Bankā esošās kompetences un zināšanas darbības risku pārvaldīšanā, tika izveidota Darbības risku vadības pārvalde, kas uztur

vienotu darbības risku pārvaldīšanas ietvaru, organizē darbības risku pārvaldīšanas procesu un incidentu pārvaldīšanu, kā arī regulāri sniedz informāciju par darbības risku pārvaldīšanu atbilstoši Latvijas Bankas tiesību aktos noteiktajam. Pilnveidotais risku pārvaldīšanas process balstās uz labāko praksi risku pārvaldīšanas jomā un koncentrē darbības risku pārvaldīšanai paredzētos resursus, tādējādi veidojot efektīvāku šā procesa pārvaldīšanas modeli. 2019. gadā darbības risku pārvaldīšanu pārraudzīja Latvijas Bankas drošības uzraudzības komisija.

Atbilstības riskus pārvalda ar mērķi nodrošināt Latvijas Bankas darbības atbilstību tiesību aktu prasībām.

Latvijas Bankas darbības nepārtrauktības riskus pārvalda ar mērķi mazināt iespējamu negatīvu ietekmi uz kritisko procesu izpildi, kuru pārtraukšana var izraisīt negatīvas sekas Latvijas finanšu sistēmai vai negatīvi ietekmēt Latvijas Bankas uzdevumu veikšanu, t.sk. nodrošinot kritisko procesu nepārtrauktu izpildi vai atjaunošanu pēc iespējas īsākā laikā un pilnā apjomā to izpildes traucējumu vai pārtraukumu gadījumos, kā arī incidentu efektīvu pārvaldīšanu.

Fiziskās drošības riskus, t.sk. ar ugunsdrošību un civilo aizsardzību saistītus riskus, pārvalda ar mērķi nodrošināt personu, Latvijas Bankas objektu, vērtību pārvadājumu un Latvijas Bankas rīkotu pasākumu fizisko drošību, prioritāru uzmanību pievēršot personu dzīvības un veselības aizsardzībai.

Informācijas drošības riskus pārvalda ar mērķi nepieļaut aizsargājamas informācijas nesankcionētu izpaušanu vai izmantošanu, klasificējot informāciju pēc tās konfidencialitātes un atbilstoši to aizsargājot, vienlaikus rūpējoties, lai aizsardzības pasākumi Latvijas Banku nekavētu laikus sniegt neklasificētu informāciju tās sadarbības partneriem un sabiedrībai.

Informācijas sistēmu, t.sk. kiberdrošības, riskus pārvalda ar mērķi mazināt iespējamu negatīvu ietekmi uz Latvijas Bankas informācijas sistēmu un infrastruktūras pieejamību, drošību un integritāti. Latvijas Bankā informācijas sistēmas klasificē, ņemot vērā to nozīmīgumu Latvijas Bankas uzdevumu veikšanā un tajās apstrādājamo datu konfidencialitātes, integritātes un pieejamības prasības un nosakot katram klasifikācijas līmenim atbilstošu fizisko un loģisko aizsardzību.

Latvijas Bankā nodrošina darbinieku izglītošanu risku pārvaldīšanas jomā, t.sk. nolūkā uzturēt atbilstošas darbinieku zināšanas un prasmes, un regulāri rīko mācības un testus.

Darbības risku ierobežošanas pasākumu ietvaros Latvijas Banka ir apdrošināta pret noteiktu darbības risku iespējamām sekām.

2019. gadā darbības riski, t.sk. ar Latvijas Bankas darbības nepārtrauktības, informācijas un informācijas sistēmu, kā arī ar fiziskās drošības nodrošināšanu saistītie riski, tika atbilstoši pārvaldīti. Minētie riski nav būtiski traucējuši Latvijas Bankas darbību.

26. VALŪTU STRUKTŪRA

(tūkst. eiro)

	EUR	USD	CAD	GBP	Zelts	Pārējie	Kopā
2019. gada 31. decembrī							
Kopā aktīvi	14 338 668	3 264 840	386 768	360 716	289 043	105 474	18 745 509
Kopā pasīvi	16 986 997	1 274 718	346 416	109 526	–	27 852	18 745 509
Bilances tīrā pozīcija	–2 648 329	1 990 122	40 352	251 190	289 043	77 622	0
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tīrā pozīcija	2 131 383	–1 811 033	–28 960	–235 321	–	–31 414	24 655
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	–516 946	179 089	11 392	15 869	289 043	46 208	24 655
Bilances un ārpusbilances tīrās pozīcijas attiecība pret kopējiem aktīviem (%)	–2.8	1.0	0.1	0.1	1.5	0.2	0.1
2018. gada 31. decembrī							
Kopā aktīvi	14 145 578	3 063 666	353 345	331 782	239 195	113 581	18 247 147
Kopā pasīvi	18 015 451	192 871	576	12 127	–	26 122	18 247 147
Bilances tīrā pozīcija	–3 869 873	2 870 795	352 769	319 655	239 195	87 459	0
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu tīrā pozīcija	3 565 725	–2 807 729	–348 794	–314 702	–	–72 504	21 996
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	–304 148	63 066	3 975	4 953	239 195	14 955	21 996
Bilances un ārpusbilances tīrās pozīcijas attiecība pret kopējiem aktīviem (%)	–1.6	0.3	0.0	0.0	1.3	0.1	0.1

27. PROCENTU LIKMJU MAIŅAS TERMIŅŠ

Tabulā atspoguļota Latvijas Bankas aktīvu, saistību un ārpusbilances posteņu pakļautība procentu likmju pārmaiņām. Tajā iekļautie posteņi uzrādīti to uzskaites vērtībā, izņemot ārpusbilances posteņos iekļautos biržā tirgotos procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes līgumus un vērtspapīru nākotnes darījumus, kas uzrādīti to nosacītajā vērtībā. Tabulā iekļautie un procentu likmju maiņai pakļautie posteņi klasificēti pēc pārskata gada 31. decembrim tuvākā – procentu likmju maiņas vai atlikušā līguma termiņa – datuma.

(tūkst. eiro)

	Līdz 3 mēn.	3–12 mēn.	1–3 gadi	3–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Bez procen- tiem	Kopā
2019. gada 31. decembrī							
Zelts un zeltā izteiktās prasības	–	–	–	–	–	289 043	289 043
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	31 972	24 540	125 046	746 551	2 315 288	445 575	3 688 972
Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	–	–	148 724	158 393	148 076	5 222	460 415
Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	–	–	134	6 061	78 120	5 824	90 139
Eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā izsniegtie aizdevumi eiro	–	–	–	12 250	–	–	12 250
Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	–	–	–	–	–	8	8
Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro	–	–	–	185 186	8 535 951	–	8 721 137
Eirosistēmas iekšējās prasības	–	–	–	–	–	5 277 483	5 277 483
Pārējie aktīvi	146	–	1 860	5 013	79 906	119 137	206 062
Kopā aktīvi	32 118	24 540	275 764	1 113 454	11 157 341	6 142 292	18 745 509
Banknotes apgrozībā	–	–	–	–	–	4 666 799	4 666 799
Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	5 660 676	–	–	–	–	–	5 660 676
Pārējās saistības eiro pret eiro zonas kredītiestādēm	11 871	–	–	–	–	–	11 871
Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem	1 506 709	–	–	–	–	–	1 506 709
Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	306 204	–	–	–	–	1 035	307 239
Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	153 351	–	–	–	–	–	153 351
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	1 642 368	–	–	–	–	–	1 642 368
Eirosistēmas iekšējās saistības	3 833 540	–	–	–	–	–	3 833 540
Pārējās saistības	3 016	–	–	–	–	326 310	329 326
Kapitāls un rezerves	–	–	–	–	–	633 630	633 630
Kopā pasīvi	13 117 735	–	–	–	–	5 627 774	18 745 509
Bilances tīrā pozīcija	–13 085 617	24 540	275 764	1 113 454	11 157 341	514 518	–
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu prasības	3 700 161	7 922	637 084	23 431	807 984	–	5 176 582
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu saistības	4 495 103	130 374	93 564	101 122	331 764	–	5 151 927
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	–13 880 559	–97 912	819 284	1 035 763	11 633 561	514 518	24 655

(turpinājums)

(tūkst. eiro)

	Līdz 3 mēn.	3–12 mēn.	1–3 gadi	3–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Bez procentiem	Kopā
2018. gada 31. decembrī							
Zelts un zeltā izteiktās prasības	–	–	–	–	–	239 195	239 195
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	44 487	103 076	448 148	–	2 645 773	324 543	3 566 027
Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	5 220	–	90 800	1	228 668	1 619	326 308
Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	–	–	–	–	98 911	2 926	101 837
Eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā izsniegtie aizdevumi eiro	–	–	38 750	–	–	–	38 750
Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	–	–	–	–	–	488	488
Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro	17 179	114 914	888 757	–	7 792 188	–	8 813 038
Eirosistēmas iekšējās prasības	–	–	–	–	–	4 952 780	4 952 780
Pārējie aktīvi	16	1 290	11 976	2	72 432	123 008	208 724
Kopā aktīvi	66 902	219 280	1 478 431	3	10 837 972	5 644 559	18 247 147
Banknotes apgrozībā	–	–	–	–	–	4 536 729	4 536 729
Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	5 050 101	–	–	–	–	–	5 050 101
Pārējās saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	13 847	–	–	–	–	–	13 847
Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem	1 449 237	–	–	–	–	–	1 449 237
Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	15 499	–	–	–	–	1 025	16 524
Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	150 535	–	–	–	–	–	150 535
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	115 284	–	–	–	–	–	115 284
Eirosistēmas iekšējās saistības	6 212 645	–	–	–	–	–	6 212 645
Pārējās saistības	157	–	–	–	–	251 720	251 877
Kapitāls un rezerves	–	–	–	–	–	450 368	450 368
Kopā pasīvi	13 007 305	–	–	–	–	5 239 842	18 247 147
Bilances tīrā pozīcija	–12 940 403	219 280	1 478 431	3	10 837 972	404 717	–
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu prasības	5 449 230	289 956	777 991	10 123	926 481	–	7 453 781
Finanšu instrumentu ārpusbilances posteņu saistības	6 633 299	–	96 452	297 467	404 567	–	7 431 785
Bilances un ārpusbilances tīrā pozīcija	–14 124 472	509 236	2 159 970	–287 341	11 359 886	404 717	21 996

28. SEKOŠANAS NOVIRZE

1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļos, ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļos un kapitāla vērtspapīru portfeļi iekļauto ieguldījumu pakļautību kopējam tirgus riskam un kredītriskam raksturo sekošanas novirze, ko mēra kā ieguldījumu portfeļa un attiecīgā neitrālā portfeļa gaidāmās gada ienesīgumu starpības standartnovirzi (sk. arī 25.1. skaidrojumu). 2019. gada un 2018. gada beigās 1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļiem faktiskā (*ex post*) sekošanas novirze bija vienāda (30 bāzes punktu), bet ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļiem – attiecīgi 75 bāzes punkti un 61 bāzes punkts.

Paredzamā (*ex ante*) sekošanas novirze kapitāla vērtspapīru portfeļi gada laikā nepārsniedz 30 bāzes punktu, un šā ierobežojuma izpildi kontrolē attiecīgais ārējais ieguldījumu pārvaldītājs. Paredzamā (*ex ante*) sekošanas novirze 1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļos un ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļos gada laikā bija šādos bāzes punktu intervālos.

	Uzskaites vērtība (gada beigās; tūkst. eiro)	Paredzamā sekošanas novirze (darbadienu skaits)		
		10–39	40–69	70–99
2019. gadā				
1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļi	3 535 151	250	–	–
Ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļi	1 175 059	166	84	–
2018. gadā				
1–10 gadu fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeļi	3 502 941	252	–	–
Ar nekustamo īpašumu nodrošinātu vērtspapīru portfeļi	1 134 877	220	32	–

29. LIKVIDITĀTES STRUKTŪRA

Likviditātes struktūrā aktīvu posteņi uzrādīti atkarībā no Latvijas Bankas spējas tos pārvērst naudā. Saistību posteņi uzrādīti pēc to gaidāmā dzēšanas termiņa.

(tūkst. eiro)

	Līdz 3 mēn.	Ilgāk par 3 mēn.	Bez noteikta termiņa	Kopā
2019. gada 31. decembrī				
Aktīvi				
Zelts un zeltā izteiktās prasības	289 043	–	–	289 043
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	3 688 972	–	–	3 688 972
Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	460 415	–	–	460 415
Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	90 139	–	–	90 139
Eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā izsniegtie aizdevumi eiro	–	12 250	–	12 250
Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	8	–	–	8
Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro	8 553 038	168 099	–	8 721 137
Eirosistēmas iekšējās prasības	5 614	–	5 271 869	5 277 483
Pārējie aktīvi	132 709	–	73 353	206 062
Kopā aktīvi	13 219 938	180 349	5 345 222	18 745 509
Saistības				
Banknotes apgrozībā	–	–	4 666 799	4 666 799
Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	5 660 676	–	–	5 660 676
Pārējās saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	11 871	–	–	11 871
Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem	1 506 709	–	–	1 506 709
Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	307 239	–	–	307 239
Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	153 351	–	–	153 351
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	1 642 368	–	–	1 642 368
Eirosistēmas iekšējās saistības	3 833 540	–	–	3 833 540
Pārējās saistības	223 228	–	106 098	329 326
Kopā saistības	13 338 982	–	4 772 897	18 111 879
Bilances tīrā pozīcija	–119 044	180 349	572 325	x

(turpinājums)

(tūkst. eiro)

	Līdz 3 mēn.	Ilgāk par 3 mēn.	Bez noteikta termiņa	Kopā
2018. gada 31. decembrī				
Aktīvi				
Zelts un zeltā izteiktās prasības	239 195	–	–	239 195
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	3 566 027	–	–	3 566 027
Prasības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	326 308	–	–	326 308
Prasības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	101 837	–	–	101 837
Eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā izsniegtie aizdevumi eiro	–	38 750	–	38 750
Pārējās prasības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	488	–	–	488
Eiro zonas valstu rezidentu vērtspapīri eiro	8 310 641	502 397	–	8 813 038
Eirosistēmas iekšējās prasības	4 897	–	4 947 883	4 952 780
Pārējie aktīvi	135 865	–	72 859	208 724
Kopā aktīvi	12 685 258	541 147	5 020 742	18 247 147
Saistības				
Banknotes apgrozībā	–	–	4 536 729	4 536 729
Saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm monetārās politikas operāciju rezultātā	5 050 101	–	–	5 050 101
Pārējās saistības eiro pret eiro zonas valstu kredītiestādēm	13 847	–	–	13 847
Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem	1 449 237	–	–	1 449 237
Saistības eiro pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	16 524	–	–	16 524
Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem	150 535	–	–	150 535
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus eiro zonas esošo valstu rezidentiem	115 284	–	–	115 284
Eirosistēmas iekšējās saistības	6 212 645	–	–	6 212 645
Pārējās saistības	149 424	–	102 453	251 877
Kopā saistības	13 157 597	–	4 639 182	17 796 779
Bilances tīrā pozīcija	–472 339	541 147	381 560	x

30. AKTĪVI SEKTORU DALĪJUMĀ

	Summa (tūkst. eiro)		Īpatsvars (%)	
	2019	2018	2019	2018
Starptautiskās institūcijas	5 207 114	5 240 794	27.8	28.7
Eiropas Centrālā banka	5 277 483	4 952 780	28.2	27.1
Centrālās valdības un citas valsts institūcijas	3 945 280	3 864 866	21.0	21.2
Citas finanšu institūcijas	3 126 037	3 147 598	16.7	17.2
Centrālās bankas un kredītiestādes	662 329	732 836	3.5	4.0
Nefinanšu sabiedrības	246 393	88 566	1.3	0.5
Vietējās valdības	218 538	168 883	1.2	0.9
Neklasificēti aktīvi	62 335	50 824	0.3	0.4
Kopā	18 745 509	18 247 147	100.0	100.0

31. AKTĪVU DALĪJUMS PĒC TO ATRAŠANĀS VAI DARĪJUMA PARTNERA REZIDENCES VIETAS

	Summa (tūkst. eiro)		Īpatsvars (%)	
	2019	2018	2019	2018
Starptautiskās institūcijas	5 207 114	5 240 794	27.8	28.7
Eiropas Centrālā banka	5 277 483	4 952 780	28.2	27.1
Eiro zonas valstis	4 386 728	4 397 379	23.4	24.1
ASV	2 106 897	1 914 927	11.2	10.5
Apvienotā Karaliste	658 809	600 132	3.5	3.3
Kanāda	595 578	569 508	3.2	3.1
Pārējās Eiropas Savienības valstis	168 590	174 396	0.9	1.0
Japāna	86 384	118 417	0.5	0.6
Pārējās valstis	257 926	278 814	1.3	1.6
Kopā	18 745 509	18 247 147	100.0	100.0

32. AKTĪVI KREDĪTREITINGU DALĪJUMĀ

	Summa (tūkst. eiro)		Īpatsvars (%)	
	2019	2018	2019	2018
Eiropas Centrālā banka	5 277 483	4 952 780	28.2	27.1
AAA	6 721 962	6 798 753	35.9	37.3
AA	4 119 413	4 026 575	22.0	22.1
A	1 866 878	1 889 665	10.0	10.4
BBB	378 991	376 603	2.0	2.1
Aktīvi bez darījuma partnera kredītreitinga	19 431	40 636	0.1	0.2
Kredītriskam nepakļauti aktīvi	361 351	162 135	1.8	0.8
Kopā	18 745 509	18 247 147	100.0	100.0

Tabulā atspoguļots Latvijas Bankas aktīvu dalījums gada beigās pēc darījuma partneru kredītreitingiem, pamatojoties uz *Standard & Poor's* vai līdzvērtīgu citas starptautiskās kredītreitingu aģentūras piešķirtu novērtējumu. "AAA" ir visaugstākais iespējamais ilgtermiņa kredīspējas novērtējums, kas liecina, ka darījuma partnera finansiālais stāvoklis ir izcils un tas pārliecinoši spēj izpildīt savas finanšu saistības. Novērtējums "AA" raksturo darījuma partnera ilgtermiņa kredīspēju kā ļoti labu, "A" – kā labu, "BBB" – kā vidēju un tiek uzskatīts par zemāko investīciju līmeņa novērtējumu.

Aktīvus bez darījuma partnera kredītreitinga galvenokārt veido ilgāka termiņa refinansēšanas operācijās ar Latvijas kredītiestādēm iegādātie vērtspapīri. Kredītriskam nepakļautos aktīvus galvenokārt veido kapitāla vērtspapīru portfeļa vērtspapīri, līdzdalība SNB kapitālā, pamatlīdzekļi un nemateriālie aktīvi.

PELŅAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINA SKAIDROJUMI

33. TĪRIE PROCENTU IENĀKUMI

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Procentu ienākumi	198 804	180 907
Procenti par ieguldījumiem	127 405	116 817
Procenti par pieņemtajiem noguldījumiem	7 689	4 077
Procenti par monetārās politikas operācijām	63 710	60 013
Procentu izdevumi	-102 858	-101 413
Procenti par ieguldījumiem	-100 505	-98 771
Procenti par monetārās politikas operācijām	-2 353	-2 642
Tīrie procentu ienākumi	95 946	79 494

Tiros procentu ienākumus galvenokārt veidoja ienākumi no parāda vērtspapīriem ieguldījumu operāciju rezultātā, kā arī procenti par monetārās politikas operācijām. Tīrie procentu ienākumi 2019. gadā bija par 16 452 tūkst. eiro lielāki nekā 2018. gadā. To galvenokārt ietekmēja augstākas vidējās vērtspapīru ienesīguma likmes un monetārās politikas operāciju apjoma pieaugums. Tiros procentu ienākumus 2019. gadā turpināja negatīvi ietekmēt valūtas riska ierobežošanas izmaksas, saglabājoties nozīmīgai starpībai starp eiro un citu Latvijas Bankas ieguldījumu valūtu procentu likmēm.

Procentu ienākumi un izdevumi par Eurosistēmas iekšējām prasībām un saistībām tiek atlīdzināti, piemērojot ECB galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi, un ietver ienākumus par ECB nodotajām ārējām rezervēm un prasībām par banknošu pārdali Eurosistēmā un izdevumus par saistībām par TARGET2 sistēmas norēķiniem. ECB galveno refinansēšanas operāciju procentu likme 2019. un 2018. gadā bija 0%, tāpēc Latvijas Bankai nebija šādu procentu ienākumu un procentu izdevumu.

Saskaņā ar ECB Padomes lēmumu par monetāro ienākumu pārdali pirmos sešus gadus pēc eiro ieviešanas prasību par banknošu pārdali Eurosistēmā eiro zonas NCB atlīdzināmā daļa tiek samazināta saskaņā ar noteiktu

koeficientu, lai novērstu nozīmīgas šo NCB ienākumu svārstības. Latvijas Bankas prasību par banknošu pārdali Eirosistēmā atlīdzināmās daļas samazinājuma korekcija beidzās 2019. gadā un sešu gadu periodā bija šāda.

Pārskata gads	Koeficients (%)
2014	100.00000
2015	86.06735
2016	70.13472
2017	53.34835
2018	35.98237
2019	18.17225

Procentu ienākumu par monetārās politikas operācijām pieaugumu 2019. gadā galvenokārt noteica VSAIP īstenošana un lielāki saņemtie negatīvie procenti par valdības un citu finanšu institūciju noguldījumiem.

Procentu par noguldījumiem piemērošanu nosaka ECB 2019. gada 9. aprīļa Pamatnostādne (ES) 2019/671 par nacionālo centrālo banku iekšzemes aktīvu un pasīvu pārvaldības operācijām (pārstrādāta versija) (ECB/2019/7).

34. REALIZĒTIE FINANŠU OPERĀCIJU GUVUMI VAI ZAUDĒJUMI

(tūkst. eiro)

	2019	2018
Atvasinātie finanšu instrumenti	-19 903	-36 668
Parāda vērtspapīri	54 186	-25 306
Valūtas maiņas darījumi	11 970	12 284
Kopā	46 253	-49 690

Atvasināto finanšu instrumentu rezultāts bija par 16 765 tūkst. eiro lielāks nekā 2018. gadā. Tas galvenokārt saistīts ar mazāku biržā tirgto procentu likmju nākotnes līgumu negatīvo rezultātu, ko pozitīvi ietekmēja procentu likmju kritums 2019. gadā, kā arī ar valūtas riska ierobežošanas nolūkā slēgto biržā tirgto valūtas maiņas nākotnes līgumu negatīvo rezultātu, ko ietekmēja ASV dolāra kursa palielināšanās attiecībā pret eiro. Valūtas riska ierobežošanas nolūkā slēgto biržā tirgto valūtas maiņas nākotnes līgumu negatīvo rezultātu līdzvērtīgā apjomā kompensē pret ārvalstu valūtas risku ierobežoto bilances posteņu pozitīvais pārvērtēšanas rezultāts.

Parāda vērtspapīru atsavināšanas rezultāts bija par 79 492 tūkst. eiro lielāks nekā 2018. gadā, un to galvenokārt noteica procentu likmju kritums un vērtspapīru atsavināšana ilgtermiņa fiksēta ienākuma vērtspapīru portfeli.

2019. un 2018. gadā valūtas maiņas darījumu realizētie guvumi ietvēra arī sākotnējā pārvērtēšanas konta atzīšanu peļņas un zaudējumu aprēķinā (sk. arī 23. skaidrojumu). 2019. gadā valūtas maiņas darījumu realizētos guvumus pozitīvi ietekmēja ASV dolāra kursa palielināšanās attiecībā pret eiro.

35. FINANŠU AKTĪVU UN POZĪCIJU PĀRVĒRTĒŠANAS REZULTĀTA ATZĪŠANA PEĻNAS UN ZAUDĒJUMU APRĒĶINĀ

(tūkst. eiro)

	2019	2018
Vērtspapīri	-3 280	-47 150
Procentu likmju mijmaiņas līgumi	-431	-346
Ārvalstu valūtas pozīcijas	-145	-407
Kopā	-3 856	-47 903

Atsevišķu parāda vērtspapīru, ārvalstu valūtas pozīciju un procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezultāts 2019. gada un 2018. gada beigās bija negatīvs, un tas atzīts peļņas un zaudējumu aprēķinā. 2019. gada beigās kapitāla vērtspapīru portfela kopējais pārvērtēšanas rezultāts bija pozitīvs, un tas atzīts bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā vērtspapīru pārvērtēšanas rezultāts, savukārt 2018. gada beigās kapitāla vērtspapīru portfela kopējais pārvērtēšanas rezultāts bija negatīvs, un tas atzīts peļņas un zaudējumu aprēķinā. Savukārt parāda

vērtspapīru, ārvalstu valūtas pozīciju un procentu likmju mijmaiņas līgumu pozitīvais pārvērtēšanas rezultāts uzrādīts bilances postenī "Kapitāls un rezerves" kā vērtspapīru un valūtas un procentu likmju mijmaiņas līgumu pārvērtēšanas rezerve (sk. arī 23. skaidrojumu).

Vērtspapīru negatīvā pārvērtēšanas rezultāta samazinājums saistīts ar procentu likmju kritumu nozīmīgākajos Latvijas Bankas ieguldījumu tirgos 2019. gadā, kā arī ar pozitīvo kapitāla vērtspapīru portfeļa kopējo pārvērtēšanas rezultātu.

36. UZKRĀJUMI TIRGUS RISKAM UN KREDĪTRISKAM

Latvijas Bankas finanšu riskus galvenokārt nosaka tās ieguldījumi finanšu instrumentos un ar Latvijas Bankas dalību Eirosistēmā saistītā vienotās monetārās politikas operāciju īstenošana un saistīto risku un finanšu rezultātu pārdale. Latvijas Bankas finanšu aktīvi galvenokārt pakļauti tirgus riskam un kredītriskam.

Zelta portfelim, ilgtermiņa fiksēta ienākuma vērtspapīru portfelim, kapitāla vērtspapīru portfelim un Eirosistēmas monetārajām operācijām finanšu riski novērtēti saskaņā ar ECB pieņemto vienoto Eirosistēmas finanšu risku novērtēšanas metodiku, izmantojot paredzamā deficīta rādītāju (*Expected Shortfall*; ES) ar 99% ticamības līmeni (ES99%) viena gada perspektīvā. ES99% raksturo zaudējumu apmēru, ko nosaka 1% nelabvēlīgāko simulēto ienesīguma scenāriju vidējā vērtība. Minētā metodika ņem vērā dažādus tirgus riska un kredītriska faktorus, kā arī izmanto vēsturiskos datus un Eirosistēmas/ECBS Riska vadības komitejas pieņēmumus. Tiek ņemti vērā pieņēmumi par nelabvēlīgu finanšu tirgus faktoru attīstību (piemēram, procentu likmju kāpums, procentu likmju starpības palielināšanās, eiro kursa kāpums un kredītreitingu samazināšanās). Savukārt pārējiem ieguldījumu portfeļiem finanšu riski novērtēti atbilstoši ieguldījumu portfeļu vērtības pārmaiņām, procentu likmēm palielinoties par 100 bāzes punktiem. Saskaņā ar minēto metodiku novērtētais uzkrājumu tirgus riskam un kredītriskam mērķa apjoms 2019. gadā noteikts 310 000 tūkst. eiro (2018. gadā – 190 000 tūkst. eiro). Novērtētā uzkrājumu tirgus riskam un kredītriskam mērķa apjoma pieaugumu 2019. gadā noteica Eirosistēmas monetāro operāciju risku iekļaušana riska vērtējumā. Novērtētais uzkrājumu mērķa apjoms tiek pārskatīts katru gadu, ņemot vērā finanšu risku līmeni, pieejamās finanšu rezerves un finanšu tirgus ilgtermiņa attīstības prognozes.

Uzkrājumus tirgus riskam un kredītriskam veido ilgākā laikposmā 25–75% apmērā no kopējā peļņas un zaudējumu aprēķinā ietvertā attiecīgā gada pozitīvā finanšu rezultāta pirms uzkrājumu finanšu riskiem veidošanas, nepārsniedzot novērtēto uzkrājumu finanšu riskiem mērķa apjomu. Uzkrājumus tirgus riskam un kredītriskam izmanto, ja īstenojas finanšu riski un to negatīvo ietekmi nesedz citi ienākumi vai arī šo uzkrājumu atlikums būtiski pārsniedz novērtēto mērķa apjomu.

Balstoties uz minēto risku novērtējumu, Latvijas Bankas padome nolēma 2019. gadā izveidot papildu uzkrājumus 80 218 tūkst. eiro apjomā atbilstoši iepriekš minētajā politikā noteiktajam procentam no kopējā peļņas un zaudējumu aprēķinā ietvertā pozitīvā finanšu rezultāta pirms uzkrājumu finanšu riskiem veidošanas (2018. gadā uzkrājumi tika samazināti par 55 576 tūkst. eiro). Papildus tam tika samazināti uzkrājumi saistībā ar Eirosistēmas monetārās politikas operāciju kredītrisku 288 tūkst. eiro apjomā (2018. gadā tika izveidoti uzkrājumi 370 tūkst. eiro apjomā), tādējādi kopējam uzkrājumu atlikumam 2019. gada beigās sasniedzot 203 900 tūkst. eiro (2018. gada beigās – 123 970 tūkst. eiro).

37. IENĀKUMI NO KAPITĀLA VĒRTSPAPĪRIEM UN LĪDZDALĪBAS KAPITĀLĀ

Ienākumi no līdzdalības kapitālā ietver saņemtās dividendes no līdzdalības SNB kapitālā 322 tūkst. eiro apjomā (2018. gadā – 305 tūkst. eiro; sk. arī 14.2. skaidrojumu), kā arī ienākumus no ECB starpperioda peļņas sadales par pārskata gadu un atlikušās iepriekšējā gadā gūtās ECB peļņas sadales un realizētos guvumus no līdzdalības ECB kapitālā samazinājuma (sk. 13.1. skaidrojumu) 9910 tūkst. eiro apjomā (2018. gadā 5925 tūkst. eiro; sk. arī 2.26. skaidrojumu).

Ienākumi no kapitāla vērtspapīriem ietver kapitāla vērtspapīru portfeļa uzkrātās un saņemtās dividendes 4652 tūkst. eiro apjomā (2018. gadā – 692 tūkst. eiro). Ienākumu pieaugumu nodrošināja lielākas dividendes sakarā ar kapitāla vērtspapīru portfeļa pieaugumu.

38. TĪRAIS MONETĀRO IENĀKUMU PĀRDALES REZULTĀTS

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Iemaksātie monetārie ienākumi	–51 356	–50 208
Saņemtie monetārie ienākumi	44 555	50 330
Tīrais monetāro ienākumu pārdales rezultāts	–6 801	122

Tīrā monetāro ienākumu pārdales rezultāta samazinājumu noteica mazāki saņemtie monetārie ienākumi galvenokārt sakarā ar monetārās politikas mērķiem turēto vērtspapīru dzēšanu tajās aktīvu iegādes programmās, kuru īstenošana pārtraukta.

39. CITI BANKAS DARBĪBAS IENĀKUMI

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Kolekcijas monētu pārdošanas ienākumi	675	1 329
Saistību par emitētajām lata naudas zīmēm pārvērtēšana	–	7 200
Pārējie bankas darbības ienākumi	625	741
Kopā	1 300	9 270

Saistību par emitētajām lata naudas zīmēm pārvērtēšanas rezultātā tiek gūti ienākumi tāpēc, ka lata naudas zīmes ar zemu apmaiņas iespējamību netiek uzrādītas bilancē saskaņā ar "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politiku" (sk. arī 2.20. skaidrojumu). Saistības par emitētajām lata naudas zīmēm tiek pārvērtētas katru gadu, ņemot vērā aktuālos lata naudas zīmju apmaiņas pret eiro naudas zīmēm datus. 2019. gadā saistību par emitētajām lata naudas zīmēm novērtējums nemainījās (sk. arī 22.1. skaidrojumu).

40. DARBA SAMAKSA, SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS IZDEVUMI UN SOLIDARITĀTES NODOKLIS

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Darba samaksa		
Atlīdzība par padomes un valdes locekļu pienākumu pildīšanu	–984	–880
Pārējo darbinieku atlīdzība	–16 676	–16 635
Kopā darba samaksa	–17 660	–17 515
Sociālās apdrošināšanas izdevumi un solidaritātes nodoklis	–3 941	–4 031
Kopā darba samaksa, sociālās apdrošināšanas izdevumi un solidaritātes nodoklis	–21 601	–21 546

2019. gada beigās Latvijas Bankā bija 479 darbinieki (2018. gada beigās – 498 darbinieki). 2019. gadā tas atbilda 465 pilna laika ekvivalentiem (2018. gadā – 496 pilna laika ekvivalentiem).

41. NAUDAS ZĪMJU IEGĀDES IZDEVUMI

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Banknošu iegāde	–1 140	–1 271
Kolekcijas monētu iegāde	–363	–752
Apgrozības monētu iegāde	–288	–81
Kopā	–1 791	–2 104

42. PĀRĒJIE BANKAS DARBĪBAS IZDEVUMI

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Informācijas sistēmu uzturēšana un izmantošana	-3 850	-3 773
Materiālo vērtību atsavināšana	-1 695	-529
Komunālie pakalpojumi	-734	-830
Ēku, teritorijas un inventāra uzturēšana	-621	-615
Dienesta komandējumi	-462	-440
Sabiedrības informēšana	-245	-319
Nekustamā īpašuma nodoklis	-226	-228
Personāla profesionālā pilnveide	-225	-256
Mazvērtīgā inventāra iegāde	-225	-173
Risku apdrošināšana	-217	-151
Telekomunikāciju pakalpojumi un sistēmu uzturēšana	-183	-243
Pasākumu nodrošināšana	-151	-170
Transportlīdzekļu nodrošināšana	-53	-80
Citi pārējie bankas darbības izdevumi	-338	-426
Kopā	-9 225	-8 233

Citi pārējie bankas darbības izdevumi ietver arī atlīdzību "KPMG Baltics AS" par Latvijas Bankas 2019. gada finanšu pārskatu revīziju 29 tūkst. eiro apjomā (2018. gadā "KPMG Baltics SIA" – 29 tūkst. eiro). Materiālo vērtību atsavināšanas izdevumi ietver Latvijas Bankas Liepājas filiāles ēkas kapitālo ieguldījumu atlikušās uzskaites vērtības norakstīšanu saistībā ar filiāles slēgšanu 1401 tūkst. eiro apjomā. Liepājas filiāles ēka nododama Latvijas Republikas Finanšu ministrijas valdījumā bez atlīdzības (sk. arī 43. skaidrojumu).

PĀRĒJIE FINANŠU PĀRSKATU SKAIDROJUMI

43. DARĪJUMI AR LATVIJAS VALDĪBU

Latvijas Banka, kuras kapitāls pilnībā pieder Latvijas valstij, veic darījumus ar Valsts kasi, darbojoties kā Latvijas valdības finanšu aģents. Šīs funkcijas ietvaros Latvijas Banka apkalpo Valsts kases kontus eiro un ārvalstu valūtās. Veicot šos darījumus, Latvijas Banka ir neatkarīga savu lēmumu pieņemšanā. Valsts kases pieprasījuma noguldījumi tiek uzskaitīti bilances postenī "Saistības eiro pret citiem eiro zonas valstu rezidentiem" un "Saistības ārvalstu valūtā pret eiro zonas valstu rezidentiem".

Darījumos ar Latvijas valdību izmantotās procentu likmes un valūtu kursi tiek noteikti atbilstoši tirgus procentu likmēm un valūtu kursiem un ievērojot ECB lēmumus. Komisijas maksa par darījumiem ar Latvijas valdību netiek iekasēta.

Saskaņā ar ECB 2019. gada 9. aprīļa Pamatnostādni (ES) 2019/671 par nacionālo centrālo banku iekšzemes aktīvu un pasīvu pārvaldības operācijām (pārstrādāta versija) (ECB/2019/7) par Valsts kases noguldījumiem eiro līdz 200 milj. eiro apjomā Latvijas Banka piemēro eiro uz nakti izsniegto kredītu vidējās procentu likmes indeksu EONIA (2019. gada un 2018. gada beigās tas bija negatīvs – attiecīgi -0.446% un -0.356%). Valsts kases norēķinu kontu eiro un ārvalstu valūtā atlikumu kopsummai, kas pārsniedz 200 milj. eiro, Latvijas Banka līdz 2019. gada 30. septembrim piemēroja ECB noguldījumu iespējas procentu likmi, bet no 2019. gada 1. oktobra – ECB noguldījumu iespējas procentu likmi vai eiro uz nakti izsniegto kredītu vidējās procentu likmes indeksu EONIA atkarībā no tā, kurš bija zemāks (2019. gada un 2018. gada beigās ECB noguldījumu iespējas procentu likme bija negatīva – attiecīgi -0.50% un -0.40%).

Latvijas Bankas prasību un saistību pret Latvijas valdību sadalījums 2019. gada un 2018. gada beigās bija šāds.

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Prasības		
Monētārās politikas mērķiem turētie vērtspapīri	1 447 653	1 186 436
Pārējie vērtspapīri	47 057	46 990
Uzkrātie procenti par parāda vērtspapīriem	17 485	13 220
Kopā prasības	1 512 195	1 246 646
Saistības		
Pieprasījuma noguldījumi eiro	442 044	129 113
Pieprasījuma noguldījumi ārvalstu valūtā	153 351	150 535
Nodokļu saistības	13	66
Kopā saistības	595 408	279 714

Latvijas Bankas ar Latvijas valdību saistītie ienākumi un izdevumi un valsts ieņēmumos ieskaitītā Latvijas Bankas iepriekšējā gada peļņas daļa 2019. un 2018. gadā bija šāda (sk. arī 22.2. un 23. skaidrojumu).

	(tūkst. eiro)	
	2019	2018
Ienākumi (-)/izdevumi un valsts ieņēmumos ieskaitītā Latvijas Bankas peļņas daļa		
Procenti par parāda vērtspapīriem	-10 381	-7 466
Negatīvie procenti par valdības noguldījumiem	-2 478	-544
Nodokļu izdevumi	10 435	10 513
Valsts ieņēmumos ieskaitītā peļņas daļa	10 196	15 524
Nekustamā īpašuma atsavināšana	1 401	484
Kopā tīrie izdevumi un valsts ieņēmumos ieskaitītā Latvijas Bankas peļņas daļa	9 173	18 511

Nekustamā īpašuma atsavināšanas izdevumi ietver Latvijas Bankas Liepājas filiāles (lēmums par tās slēgšanu pieņemts 2019. gadā) nekustamā īpašuma un 2018. gadā slēgtā Latvijas Bankas Mācību centra nekustamā īpašuma nodošanu Latvijas Republikas Finanšu ministrijas valdījumā bez atbildības atbilstoši Publiskas personas mantas atsavināšanas likumam.

44. APGRŪTINĀTIE AKTĪVI

2019. gada beigās bija apgrūtināti Latvijas Bankas iegādātie parāda vērtspapīri, zelts un citi finanšu instrumenti, kuru tirgus vērtība bija 1 977 786 tūkst. eiro (2018. gada beigās – 137 040 tūkst. eiro), lai nodrošinātu vērtspapīru pārdošanas ar atpirkšanu darījumu, zelta mijmaiņas darījumu, biržā netirgoto valūtas maiņas nākotnes darījumu, biržā tirgoto procentu likmju un valūtas maiņas nākotnes darījumu veikšanu un maksājumu sistēmu darbību. 2019. gada beigās apgrūtinātos aktīvus galvenokārt veidoja vērtspapīru pārdošanas ar atpirkšanu līgumos iesaistītie vērtspapīri 1 670 109 tūkst. eiro vērtībā (2018. gada beigās – 0).

45. VĒRTSPAPĪRU AIZDOŠANAS DARĪJUMI

Latvijas Bankas uzdevumā tās aģenti automatizētās vērtspapīru aizdevumu programmas līgumu ietvaros veic vērtspapīru aizdošanas darījumus, aizdodot Latvijas Bankas īpašumā esošos vērtspapīrus pret naudas līdzekļu vai vērtspapīru ķīlu. Vērtspapīru aizdošanas darījumi nodrošina papildu ienākumus, būtiski neietekmējot ieguldījumu likviditāti, jo aizdotie vērtspapīri Latvijas Bankai ir ātri pieejami. Minētie aģenti administrē vērtspapīru aizdošanas darījumus un kontrolē šo darījumu un to nodrošinājuma atbilstību. Vērtspapīru aizdošanas darījumu nodrošinājuma patiesā vērtība ir lielāka par aizdoto vērtspapīru patieso vērtību.

Lai veicinātu vērtspapīru tirgus likviditāti, Latvijas Banka vienlaikus ar citām eiro zonas NCB veic VSAIP ietvaros iegādāto vērtspapīru aizdošanu, un Latvijas Banka to īsteno automatizētās vērtspapīru aizdevumu programmas ietvaros.

2019. gada beigās aizdoto vērtspapīru patiesā vērtība, kas noteikta saskaņā ar kotētām cenām aktīvā tirgū, bija 1460 tūkst. eiro (2018. gada beigās – 27 886 tūkst. eiro), t.sk. VSAIP ietvaros iegādāto un aizdoto vērtspapīru patiesā vērtība 2019. gada beigās bija 16 tūkst. eiro (2018. gada beigās – 14 824 tūkst. eiro).

Naudas līdzekļu vai vērtspapīru ķīla, kas saņemta Latvijas Bankas automatizētās vērtspapīru aizdevumu programmas aģenta kontā kā vērtspapīru aizdošanas darījumu nodrošinājums, nav uzrādīta Latvijas Bankas bilancē (sk. arī 2.12. skaidrojumu).

46. IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS UN APŅEMŠANĀS

Latvijas Bankai piederošo SNB akciju neapmaksātā daļa ir 75% no šo akciju nominālvērtības, un tā apmaksājama pēc attiecīga SNB Valdes lēmuma pieņemšanas. 2019. gada beigās šo akciju neapmaksātā daļa bija 4012 tūkst. SDR (4951 tūkst. eiro; 2018. gada beigās – 4012 tūkst. SDR (4877 tūkst. eiro); sk. arī 14.2. skaidrojumu).

2019. gada beigās Latvijas Banka bija emitējusi eiro kolekcijas monētas, lata jubilejas un piemiņas monētas un dārgmetāla apgrozības monētas ar 6960 tūkst. eiro nominālvērtību (2018. gada beigās – 6878 tūkst. eiro). Šīs monētas var apmainīt Latvijas Bankā atbilstoši nominālvērtībai. Saskaņā ar Latvijas Bankas vadības vērtējumu iespējamība, ka Latvijas Bankai nāktos šīs monētas atpirkt no monētu turētājiem, ir neliela, un uzkrājumi nav veidoti.

2019. gada beigās Latvijas Banka bija emitējusi lata naudas zīmes ar 122 174 tūkst. eiro nominālvērtību (2018. gada beigās – 124 514 tūkst. eiro), kas bilancē uzrādītas 26 574 tūkst. eiro apjomā (2018. gada beigās – 28 915 tūkst. eiro). Saskaņā ar *Euro* ieviešanas kārtības likumu lata skaidrās naudas nomaiņas pret eiro periods Latvijas Bankā ir bez termiņa ierobežojuma. Saskaņā ar Latvijas Bankas vadības vērtējumu iespējamība, ka Latvijas Bankai nāktos apmainīt lata naudas zīmes 95 600 tūkst. eiro (2018. gada beigās – 95 600 tūkst. eiro) nominālvērtībā, ir neliela.

No 2018. gada 19. februāra līdz 2019. gada 25. februārim Latvijas Bankas prezidentam I. Rimšēvičam bija piemērots aizliegums veikt darbības, kas saistītas ar lēmumu pieņemšanas, kontroles un uzraudzības funkcijām Latvijas Bankā. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas 2019. gada 26. februāra spriedumu apvienotajās lietās C-202/18 un C-238/18 minētais aizliegums tika atcelts, un 2019. gada 26. februārī Latvijas Bankas prezidents I. Rimšēvičs atsāka pildīt Latvijas Bankas prezidenta pienākumus. 2019. gada 20. decembrī beidzās Latvijas Bankas prezidenta I. Rimšēviča amata pilnvaru termiņš, un 2019. gada 21. decembrī Latvijas Bankas prezidenta amatā stājās M. Kazāks. Latvijas Bankas vadības vērtējumā ar bijušo Latvijas Bankas prezidentu I. Rimšēviču saistītie apstākļi neietekmēja un nākotnē neietekmēs Latvijas Bankas finansiālo stāvokli vai tās darbības finanšu rezultātus.

47. NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA PERIODA BEIGĀM

Pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES 2020. gada 31. janvārī *Bank of England* pārstāja būt ECBS dalībniece, tāpēc tika koriģēti NCB svērumi ECB kapitāla parakstīšanas atslēgā (spēkā ar 2020. gada 1. februāri). *Bank of England* ECB kapitāla atslēga (14.3374%) tika sadalīta starp pārējām NCB, tādējādi Latvijas Bankas ECB kapitāla atslēga palielinājās no 0.2731% līdz 0.3169%. Kopējais ECB parakstītā kapitāla apjoms (10.8 mljrd. eiro) nemainījās, tādējādi Latvijas Bankas daļa ECB parakstītajā kapitālā palielinājās par 4742 tūkst. eiro, sasniedzot 34 305 tūkst. eiro.

Turpinot darbības efektivitātes uzlabošanas pasākumus, t.sk. veicot Rīgas filiāles naudas apstrādes iekārtu modernizāciju un centralizējot skaidrās naudas aprites procesu, Latvijas Banka 2019. gadā pieņēma lēmumu 2020. gada 30. janvārī slēgt savu Liepājas filiāli, tajā nodrošinot klientu apkalpošanu līdz 2019. gada 30. decembrim. Tādējādi Latvijas Bankas darbinieku skaits samazinājās no 479 darbiniekiem 2019. gada beigās līdz 448 darbiniekiem 2020. gada 30. janvārī.

Neatkarīgu revidentu ziņojums

Latvijas Bankas padomei

Mūsu atzinums par finanšu pārskatiem

Esam veikuši pievienoto Latvijas Bankas (Banka) finanšu pārskatu no 3. lapas līdz 45. lapai revīziju. Pievienotie finanšu pārskati ietver:

- bilanci 2019. gada 31. decembrī;
- peļņas un zaudējumu aprēķinu par gadu, kas noslēdzās 2019. gada 31. decembrī;
- kopējās atzītās peļņas un zaudējumu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2019. gada 31. decembrī, kā arī
- finanšu pārskatu skaidrojumus, kas ietver nozīmīgāko grāmatvedības principu aprakstu un citu paskaidrojošu informāciju.

Mūsaprāt, pievienotie finanšu pārskati sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Latvijas Bankas finansiālo stāvokli 2019. gada 31. decembrī un par tās darbības finanšu rezultātiem gadā, kas noslēdzās 2019. gada 31. decembrī, saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2016. gada 3. novembra Pamatnostādni (ES) 2016/2249 par grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas tiesisko regulējumu Eiropas Centrālo banku sistēmā (ECB/2016/34), Latvijas Bankas padomes pieņemto "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politiku" un Latvijas Republikas likuma "Par Latvijas Banku" prasībām, kas nosaka finanšu pārskatu sagatavošanu.

Atzinuma pamatojums

Atbilstoši Latvijas Republikas "Revīzijas pakalpojumu likumam" mēs veicām revīziju saskaņā ar Starptautiskajiem revīzijas standartiem (SRS). Mūsu atbildība, kas noteikta šajos standartos, aprakstīta mūsu ziņojuma sadaļā *Revidentu atbildība par finanšu pārskatu revīziju*.

Mēs esam neatkarīgi no Bankas saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (SGĒSP kodekss) prasībām un Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām neatkarības prasībām, kas ir piemērojamas mūsu veiktajai finanšu pārskatu revīzijai. Mēs esam ievērojuši arī SGĒSP kodeksā un Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā noteiktos pārējos profesionālās ētikas principus un objektivitātes prasības.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Bankas valdes un personu, kurām uzticēta Bankas pārvalde, atbildība par finanšu pārskatiem

Bankas valde ir atbildīga par tādu finanšu pārskatu, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu, sagatavošanu saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas 2016. gada 3. novembra Pamatnostādni (ES) 2016/2249 par grāmatvedības un finanšu pārskatu sniegšanas tiesisko regulējumu Eiropas Centrālo banku sistēmā (ECB/2016/34), Latvijas Bankas padomes pieņemto "Latvijas Bankas finanšu grāmatvedības politiku" un Latvijas Republikas likuma "Par Latvijas Banku" prasībām, kas nosaka finanšu pārskatu sagatavošanu. Bankas valde ir arī atbildīga par tādas iekšējās kontroles sistēmas uzturēšanu, kāda saskaņā ar Bankas valdes viedokli ir nepieciešama, lai nodrošinātu finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdas dēļ izraisītas būtiskas neatbilstības, sagatavošanu.

Ievērojot Latvijas Republikas likumu "Par Latvijas Banku", Bankas valdes pienākums ir sagatavot finanšu pārskatus, piemērojot darbības turpināšanas principu.

Personas, kurām uzticēta Bankas pārvalde, ir atbildīgas par Bankas finanšu pārskatu sagatavošanas procesa uzraudzību.

Revidentu atbildība par finanšu pārskatu revīziju

Mūsu revīzijas mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskati kopumā nesatur kļūdas vai krāpšanas dēļ izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdas dēļ, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, balstoties uz šiem finanšu pārskatiem.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, visa revīzijas procesa gaitā mēs izdarām profesionālus spriedumus un saglabājam profesionālo skepticismu. Mēs arī:

- identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatos varētu būt krāpšanas vai kļūdas dēļ izraisītas būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiek atklātas būtiskas neatbilstības krāpšanas dēļ, ir augstāks nekā risks, ka netiek atklātas kļūdas izraisītas neatbilstības, jo krāpšana var ietvert slepenas vienošanās, dokumentu viltošanu, informācijas neuzrādīšanu ar nodomu, informācijas nepatiesu atspoguļošanu vai iekšējās kontroles pārkāpumus;
- iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, bet nevis lai sniegtu atzinumu par Bankas iekšējās kontroles efektivitāti;
- izvērtējam pielietoto grāmatvedības politiku atbilstību un vadības izdarīto grāmatvedības aplēšu un attiecīgās finanšu pārskatos sniegtās informācijas pamatotību;
- izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību, un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par iestādes spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka pastāv būtiska nenoteiktība, revidentu ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatos sniegto informāciju par šiem apstākļiem, vai, ja šāda informācija nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidentu ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē iestāde savu darbību var pārtraukt;
- izvērtējam vispārējo finanšu pārskatu struktūru un saturu, t.sk. atklāto informāciju un pievienotos skaidrojumus, un to, vai finanšu pārskati patiesi atspoguļo to pamatā esošos darījumus un notikumus.

Mēs sazināties ar personām, kurām uzticēta Bankas pārvalde, un cita starpā, sniedzam informāciju par plānoto revīzijas apjomu un laiku, kā arī par svarīgiem revīzijas novērojumiem, t.sk. par jebkuriem būtiskiem iekšējās kontroles trūkumiem, kādus mēs identificējam revīzijas laikā.

KPMG Baltics AS
Licence Nr. 55

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Vilāns'.

Rainers Vilāns
Partneris
Zvērināts revidents
Sertifikāta Nr. 200
Rīga, Latvija
2020. gada 27. februārī